

Иийсас беана, Яхьяс дАязбина болу хаза кхаъ

Иийсас беана, Яхьяс дАязбинчу хазачу кхоан тЕхь «адам а хилла, вайна юкьахь Ийна волу» Иийса, Делан хедар доцу Дош дуйла, гойту яздар-хочо. Тептара тЕхь ма-дийщара, хАара хаза кхаъ дАязбинера, Иийса вогуру ву аьлла КЕлхьардахархо а, Делан КИант а хилар дешархой те-шийтархьама а, иштта, Цунах теша а тешна, Цуьнан цАрах шайн бакь-долу дахар хилийтархьама а (20:31).

Иийса а, хедар доцу Делан Дош а цхьаъ хилар гойтуш долу тепта-ран дАдолор (1 корта) чекхдаьлча, *Хазачу Кхоан* хьалхарчу декъехь (2–12 кортош) тайп-тайпанчу тамашийнчу хИуманашкахула Иийса КЕлхьардахархо а, Делан КИант а хиларх лаьцна дуйцу. Цул тАьхьа, цхьадолчу кьамелашкахь, тамашийнчу билгалонашкахула гойтуш дерг кхетош ду. Цхьаберш, Иийсах а тешна, Цуьнан мурдаш хиларх а, ткъа вуьш, Цунна дуьхьал а бевлла, Цунах патешарх а лаьцна ду тептаран и дакъа. Тептаран 13–17 кортош тЕхь Ша лоцучу буйсанна Шен мур-дашца Иийса кЮрга юкьаметтиг хиларх а, Ша жАрах дАтохале, Цо уьш кечбеш а, иракараХиттош а кьамел дарх а лаьцна дуйцу. Дерзош долчу тептаран кортош тЕхь Иийса лацарх а, Цунна кхел ярх а, Иза жАрах дАтохарх а, юха Иза денваларх а, Шен мурдашна хьалха Иза хЮттарх а яздина ду.

Бохьа лелаш схьалаьцначу зудчух долу дийцар (8:1-11) кьовларш юкьа лаьцна ду, хИунда аьлча хьалха хиллачу тептаршна а, гочдаршна а тЕхь цунах лаьцна хИумма а дац, ткъа цхьадолчу тептарша и дийцар кхе-чу меттехь даладо.

Яхьяс боху, Дала леррина кьобалвинчу Иийсагахула долу хедар доцу-чу дахаран совгIат, хИинца схьа а деана, Иийса – Иза некъ а, бакьдерг а, дахар а хиларх тешначарга кхочур ду. *Яхьян тептаран* цхьа тамаший-на билгало ю, денна хуьлуш а, лаьтгаш а долу хИуманаш: хи а, бепиг а, серло а, Iу а, цуьнан уьстагИий а, кемсан таьланг а, цуьнан стом а лак-кхарчу синан мехаллица гайтар.

Дашах адам хилира

- 1** ¹Юьхьанца Дош дара.
И Дош Делехь дара.
И Дош Дела дара.
- 2 И Дош юьхьанца Делехь дара.
- 3 Дерриг а Дала цу Дашехула кхолла а кхоьллина,
И доцуш, кхоьллинчух хИумма а ца кхоьллина.
- 4 Бакьдолу дахар Цунна чохь а дара,
и дахар адамна серло а яра.
- 5 И серло боданехь кьега.
Бодано и серло эша а ца йина.
- 6 Дала цхьа стаг вайтира,
цуьнан цЕ Яхья яра.
- 7 Иза цу Серлонах тоьшалла дан веанера,
цуьнгахула цу Серлонах массо а адам тешийтархьама.
- 8 Яхья ша Серло яцара,
ткъа иза Серлонна тоьшалла дан вайитина вара.
- 9 И бакьйолу Серло дуьнен чу йогIуш яра,
Цо муьлхха а адам серла а доккху*.
- 10 Дуьненна юкьахь а дара и Дош,
Цуьнгахула дуьне а кхолладеллера,
амма дуьнен чуьра адамна И ца девзира.
- 11 Шен махка веара Иза,
ткъа шечара а И тЕ ца ийцира.
- 12 Ткъа, Ша тЕ а эцна, Шех тешаш болчарна
Делан бераш хила бакьо елира Цо.
- 13 Уьш я цИийх а, я дегIан лаамца а,
я стеган лаамца а хилла боцуш, Делах хилла бу.
- 14 Дашах адам а хилира,
Иза адамна юкьахь Iаш а дара.
ТIаккха тхуна гира Дас Шен цхьаъ бен воцучу КИантана делла
олаллин нур.
Иза диканах а, бакьдолчух а вуьзна а вара.

* ^{1:9}Я иштта: *И бакьйолу серло яра, муьлхха а дуьнен чу догIу адам серла а доккхуш.*

^{1:6}Маттай 3:1; Марк 1:4; Лака 3:1, 2.

¹⁵ Яхья*, Цунах лаьцна тоьшалла а деш, кхайкхудо: «ХIара ву ас шуна вийцинарг: „Сол тIаьхьа вогIург, сол лакхара а хилла, дIахIоьттина, хIунда аьлча Иза сол хьалха а волуш вара“».

¹⁶ Иза бакъдолчух а, диканах а вуьззина волу дела, вай саццаза схьа-оьцура Цуьнан дикалла. ¹⁷ ХIунда аьлча товрат-хьехамаш Муса-пайхамарехула белла бара, ткъа Делера долу бакъдерг а, дика а Дала леррина къобалвинчу Ийсагахула деана ду. ¹⁸ Дела цхьанна а, цкъа а гина вац. Ткъа Шен Деца волчу, цхьаь бен воцучу КIанта** беана Делах болу кхьаь, Иза вайна вовза а вовзуйтуш.

*Яхья-пайхамаро Ийсах лаьцна тоьшалла дар
(Маттай 3:1-12; Марк 1:1-8; Лука 3:1-18)*

¹⁹ Ярушалаймера динан куьйгалхоша бахкийтинчу динан дайша а, Леви цIе йолчу тайпанан, Делан цIа чохь болх беш болчу наха а Яхьяга хаттар дира: «Хьо мила ву?» – аьлла.

²⁰ Яхьяс иштта тоьшалла дира, шен дашна тIера юха а ца волуш, мадарра дIа а олуш: «Со Дала леррина Къобалвинарг вац».

²¹ Цуьнга юха а хаьттира: «Ткъа хьо мила ву? ЭлияхIу-пайхамар вуй хьо?» «И вац со».

«Делахь билггала ван веза пайхамар ву хьо?»

«Вац», – аьлла, жоп делира Яхьяс.

²² ТIаккха цара элира Яхьяга: «Ткъа хьо мила ву, дийцахьа тхуна, тхашь хьуна тIе хьовсийначарга жоп далархьама. Хьайх лаьцна хIун олу ахь?»

²³ Яхьяс жоп делира ЕшаI-ЯхIу-пайхамаран дешнашца:

«Яьссачу аренгахь кхойкхучун аз ду со:

„Везачу Элана хьалхара некъ нисбе“».

²⁴ Ткъа Яхьяна тIебахкийтинарш парушхойх бара. ²⁵ ТIаккха цара хаьттира Яхьяга: «Хьо я Дала леррина Къобалвинарг а ца хилча, я ЭлияхIу а, я билггала ван веза пайхамар а воццухь, нах хих чекх хIунда боху ахь?»

²⁶ Яхьяс жоп делира царга: «Ас шу хих чекхдоху. Амма шуна юкхьаь лаьтгаш Хьенех ву, шуна вевзаш воцу. ²⁷ Иза сол тIаьхьа вогIуш велахь а, со Цуьнан мачийн бахтарш дIадаста а хьакъ долуш вац».

²⁸ И дара Йордан-хин дехьа агIор йолчу Бет-ХIина олучу меттигехь, Яхьяс нах хих чекхбохучохь.

* ^{1:15} Яхья – нах хих чекхбахийта Дала вайтина Яхья ву иза. Делера болу хаза кхьаь дIаязбинарг изза цIе йолу кхин стаг ву.

** ^{1:18} Ткъа Шен Деца волчу, цхьаь бен воцучу КIанта. Кхечу тептарш тIехь: Ткъа Дела верриг а волу, Цуьнгахьа а волу, Цуьнан цхьаь бен воцучу КIанта.

^{1:21} Малъаки 4:5; Карлабаьккхинарг 18:15, 18. ^{1:23} ЕшаI-ЯхIу 40:3 (Грекийн).

Делан Iахар

²⁹ ШолгIачу дийнахь, шена тIевогIу Ийса а гина, Яхьяс элира: «Хьа-жал, ХIара Дала, кху дуьненара адамиьн кьинош тIе а лаьцна, уьш дIадахьа байитина Iахар бу. ³⁰ ХIара ву ас Шех лаьцна аьларг: „Сол тIаьхьа вогIуш волу Стаг сол а лакхара ву, хIунда аьлча Иза сол хьалха волуш вара“. ³¹ Суна а билггала ца вевзара Иза. Амма Иза израилхошна вовзийтархьама, веанера со, нах хих чекхбохуш».

³² Яхьяс, тоьшалла а деш, элира: «Суна Делан Са гира кхокханан суьртехь стигалара доьссина, и Са Цунна тIехь дисира. ³³ Цкъа хIинцалц суна а билггала ца вевзара Иза, амма со нах хих чекхбаха вайитинчу Дала элира соьга: „Делан Са а доьссина, Иза Шена тIехь дуьсуш гун верг хир ву хьуна цу Делан Синах адамаш дузон верг“. ³⁴ И суна ган а гира, ас тоьшалла а до Иза Делан КIант хиларх».

Ийсан дуьххьарлера мурдаш

³⁵ И хиллачу шолгIачу дийнахь Яхья юха а лаьтгаш вара шен мурдех волчу шинца. ³⁶ ТIехволучу Ийсага а хьаьжна, Яхьяс элира: «ХIара бу Дала байитина Iахар».

³⁷ Цуьнан и дешнаш а хезна, Яхьян ши мурд Ийсана тIаьхьаIоьттира. ³⁸ Юха а хьаьжна, и ши мурд Шена тIаьхьавогIу а гина, Ийсас хаьттира царга: «Шуна хIун оьшу?»

Цара элира: «Рабби!», (Иза «Устаз!» бохург ду), «Хьо мичахь Iаш ву?»

³⁹ Ийсас оцу мурдашка элира: «Соьца дIа а дуьйлий, хьовса».

Мурдаш Цуьнца бахара. Царна гира И мичахь вехаш ву. И де Ийсаца даьккхира цара. ДоьалгIа сахьт* даьллера цу хенахь. ⁴⁰ Яхьян дешнаш а хезна, Ийсана тIаьхьаIоьттинчу шиннах цхьаь Iандар вара. Иза вара ШамIа-Кипин ваша. ⁴¹ Iандара, цу сохьта шен ваша ШамIа схьа а лехна, элира цуьнга: «Тхуна Машахь карийна». (Иза «Дала леррина Къобалвинарг» бохург ду.)

⁴² Iандара шен ваша ШамIа Ийсана тIевалийра. Ийсас, ШамIе а хьаьжна, элира: «Хьо Юнусан кIант ШамIа ву-кх. Хьох хIинца „Кипа“ эр ду». (Иза «тарх²» бохург ду.)

Пилапах а, НатунaIилах а Ийсан мурдаш хуьлу

⁴³ ШолгIачу дийнахь Ийсана Галилай-махка ваха лиира. Ийсас, Пилап схьа а лехна, цуьнга элира: «Суна тIаьхьаIотта».

⁴⁴ Пилап а вара Iандар а, Кипа а схьаваьлла волчу Бет-Саида-гIалара. ⁴⁵ НатунaIил схьа а лехна, Пилапа элира цуьнга: «Мусас товрат тIехь

* ^{1:39} ДоьалгIа сахьт – грекийн маттахь: *уьтталгIа сахьт*. Цу заман чохь хан ялх сахьт даьллачу хенахь дуьйна лорура.

бинчу хьехамашкахъ а, пайхамарша яздинчу тептарш тЕхъ а вийцина Хилларг карийна тхуна. Иза ву Юсупан кІант Ийса, Ша Назарт-Галара схьаваьлла волу».

⁴⁶Ткъа НатунаИла элира: «Назартера цхьа а дика хІума дала а даьллий те?» Пилапа жоп делира: «ГПой, хьо-хьуо хьажа», – аьлла.

⁴⁷Шена тЕвогІу НатунаИл а гина, Ийсас элира: «ХІара ву-кх шеца мекарло а йоцу бакъволу исраилхо».

⁴⁸НатунаИла хаьттира Ийсага: «Со мичахула вевза Хьуна?»

Ийсас жоп делира цуьнга: «Хьо инжиран дитта кІел Іаш волуш, Пилап хьобга кхайкхале дуйна а, Суна хьо гуш а вара, вевзаш а вара».

⁴⁹НатунаИла элира Ийсага: «Рабби!¹ Хьо Делан КІант ву-кх. Хьо вукх Исраилан халкъан Паччахь».

⁵⁰Ийсас элира цуьнга: «Ас хьо инжиран дитта кІел гина аларна тийши хьо Сох? Кхин а, цул тЕх гІуллакхаш а гур ду хьуна». ⁵¹Кхин а элира Ийсас: «Баккъалла а боху Ас шуьга: ДІаеллаелла стигалш а, Адамийн КІант волчу Суна тЕе охьадубьсуш а, хьаладубьлуш а Делан маликаш а гур ду шуна».

Кхана-юьртара зуда ялийна меттиг

2 ¹ТІаккха кхоалгІачу дийнахъ Галилай-махкара Кхана-юьртахъ зуда ялош хІоттийна той дара. Ийсан нана а яра цигахъ. ²Цига кхайкхина бара Ийса а, Цуьнан мурдаш а. ³ТІаккха, той дІа а дохале, чагІар чекхдо-лу а гина, Ийсан нанас элира Цуьнга: «ЧагІар чекхдели-кх кхеран».

⁴Ткъа Ийсас элира: «Нана, Суна тЕе хІунда дуьллу ахьа и гІуллакх? Сан хан хІинца а тЕеана яц».

⁵ТІаккха ялхошка нанас элира: «Цо шайга де аьлларг дерриг а де».

⁶Цигахъ лаьтгаш тІулгах йина ялх кхаба яра. Цу кхабанаш чу иттех-пхийттех саьхьан барам хиллал хи тарлора. Жуьгташа куьйгийн цІанонна а, юург лелочу пхьегІашна а лелош дара и хи. ⁷Ийсас ялхошка элира: «И кхабанаш хих юза». Цара уьш тЕххалц хих юьзира. ⁸ТІаккха кхин а элира Ийсас цаьрга: «Кхаби чуьра чагІар а доттий, иза той дІакхьохьуш вол-чуьнга кховдаде». Ялхоша чагІар тЕдаьхьира. ⁹Той дІахьочо чагІарх чам баьккхира. Ткъа и чагІар хих даьккхина дуй ялхошна бен ца хаьара. ТІак-кха той дІахьочо зудаьлийнарг шена тЕкхайкхира. ¹⁰Зудаьлийначуьнга цо элира: «Массара а хьалха дика чагІар ло мала, ткъа нах бехначул тІа-хьа вониг ло. Ахъ дика чагІар хІинццалц ма-латтийна?»

¹¹Иштта Галилай-махкара Кхана олучу юьртахъ дІадолийра Ийсас та-машийнчу гІуллакхийн билгалонаш гайтар. Шен Делера болу олаллин ницкъ гайтира Цо, тІаккха тийшира Ийсах Цуьнан мурдаш. ¹²Цул тІа-хьа Ийса Къапарнаме веара. Цуьнан нана а, Цуьнан вежарий а, Цуьнан мурдаш а баькхира Цуьнца цига. Масех де даьккхира цара цигахъ.

^{1:47}Доладалар 32:28. ^{1:51}Доладалар 28:12. ^{2:12}Маттай 4:13.

Делан цІийнан керт цІанъяр

¹³«Пасахъ»¹ олу жуьгтийн деза де тЕдогІуш дара. ТІаккха Ийса Яру-шалайме веара. ¹⁴Делан цІийнан керт веача, цигахъ Ийсана гира стер-чий а, уьстагІий а, кхокхарчий а духкуш берш. Ахчанаш хуйцучуш берш а бара цу кертахъ хиьна Іаш. ¹⁵ТІаккха тІийрагех муш а бина, уьш массо а аралаькхира Ийсас шайн уьстагІашца а, стерчашца а. Попастанаш² дІа а карчийна, ахча хуйцучеран ахчанаш а охьаэгийра Цо. ¹⁶Кхокхарчий духкучаьрга а элира Ийсас: «ДІадаха хІорш кхузара! Ма диэ Сан Ден цІийнах йохкаэцаран цІа!»

¹⁷ТІаккха Ийсан мурдашна Делан Йозанаш тЕхъ яздинарг дагадеара: «Хьан цІийне болчу хьагамо Сан кийра багабо».

¹⁸Цунна дуьхьал динан куьйгалхоша элира Ийсага: «Иштта хІума дан хьайн олалла дуй хоуьйтуш хІун тамашийна билгалонаш гойтур яра Ахъ тхуна?»

¹⁹Ийсас жоп делира царна: «Аш хІара Делан цІа дохаде, ткъа Ас кхаа дийнахъ дина дІахІоттор ду иза», – аьлла.

²⁰ТІаккха динан куьйгалхоша элира Цуьнга: «ХІара Делан цІа шовз-ткъе ялх шарахъ дина дІахІоттийна, ткъа Ахъ кхаа дийнахъ дІахІоттор ду иза?»

²¹Амма Ийсас Делан цІийнах лаьцна бохург Шен дегІах лаьцна бохург дара. ²²Ийса веллачуьра денвича, Цуьнан мурдашна Цо аьлла и дешнаш дагадеара. ТІаккха тийшира уьш Делан Йозанех а, Ийсан дашах а.

Ийсана массо а адам девза

²³Пасахьан дезачу дийнахъ, Ийса Ярушалаймехъ волуш, Цо деш долчу тамашийнчу гІуллакхийн билгалонаш а гина, дукхахберш тийшира Цу-нах. ²⁴Амма Ийсас Ша цхьанна а кІорггера ца вовзуйтура, хІунда аьлча Цунна уьш берриш бевзаш а бара, церан дегнаш гуш а дара. ²⁵Цундела Ийсага цхьана а адамах лаьцна тоьшаллаш дан оьшуш дацара. Цунна Шена хаьара адамна чохъ дерг.

Ийса а, Нукха-Демис а

3 ¹Нукха-Демис цЕ йолу парухойх цхьа стаг вара. Жуьгтийн коьртачу кхеташонан декъашхо вара иза. ²Нукха-Демис, буьйсанна Ийса волчу а веана, элира Цуьнга: «Рабби!¹ Хьо Дала ваийтина устаз вуй хаьа тхуна. ХІунда аьлча шеца Дела ца хилча, цхьаьнгте а гайталур яц и Ахъ гойтуш йолу тамашийнчу гІуллакхийн билгалонаш».

³Ийсас жоп делира цуьнга: «Баккъалла а боху Ас хьобга, адам юха шолгІа ца кхолладелча, хаалур дац цунна Делан Олалла».

^{2:13}Арадаккхар 12:1-27. ^{2:17}Забур 68:10. ^{2:19}Маттай 26:61; 27:40; Марк 14:58; 15:29.

⁴ Нукха-Демис элира Иийсага: «Цкъа къанделла адам шолгIа муха кхоллалур ду? Юха шен ненан кийра а ваьлла, кхоллавала-м ца веза иза?»

⁵ Иийсас жоп делира: «Баккъалла а боху Ас хьобга, нагахь санна адам хих а, Делан Синах а кхолла ца делча, тIелоцийла дац цуьнан Делан Олалла. ⁶ Адамийн бераш адамех хуьлу, ткъа Делан бераш Делан Синах бен ца хуьлу. ⁷ Хьо цец ма вала Ас хъайга аьлчух: „Шун шолгIа кхоллада деза“, — аьлла. ⁸ Делан Са мох санна ду. Иза шена лубучухула лела. Механ гIовгIа хеза, ткъа иза мичара богIу а, мича боьду а ца хаьа. Иштта хуьлу хIора а Делан Синах кхоллавелларг а».

⁹ «Ткъа иза муха хилало?» — хьаттира Нукха-Демис Иийсага.

¹⁰ Иийсас жоп делира цуьнга: «Хьуо исраилхойн Иелам стаг воллушехь, иза а ца хаьа-кх хьуна? ¹¹ Баккъалла а боху хьобга, оха тхайна хуург а дуйьцу, тхайна гиначух тоьшалла а до, ткъа аша тхан и тоьшаллаш тIе ца лоцу. ¹² Ас шайга лаьттаь долчух аьлча а, шу ца тешча, стигалшкаь долчух лаьцна дийщича, муха тешар ду шу? ¹³ Адамех цхьа а стигалшка хьала а ца ваьлла, Адамийн КIант бен стигалшкара охьа а ца воьссина. ¹⁴ Яьссачу аренгахь волуш Муса-пайхамаро хьаладаьккхинчу лаьхьанан суьрте терра Адамийн КIант а ву хьалаваьккхина хила везаш, ¹⁵ Цунах тешнарш Делла волчоьх хедар доцучу дахаре кхачийтархьама».

¹⁶ ХIунда аьлча Шен цхьаь бен воцу КIант дIаваллал дезна Далла хIара дуьне, муьлхха а Цунах тешнарш, хIаллак а ца хуьлуш, Ша волчоьх долчу хедар доцучу дахаре кхачийтархьама. ¹⁷ Дуьненна кхел ян ца ваийтинера Дала Шен КIант, ткъа Цуьнгахула дуьне кIелхьардалиятархьама ваийтинера. ¹⁸ Цунах тешначунна кхел яц. Ткъа Цунах ца тешначунна кхел йина ю, иза Делан цхьаь бен воцучу КIантах цатешарна. ¹⁹ Кху дуьнен чу Делах йолу серло яьржина, амма адамашна серлонал бода беза, шаьш до гIуллакхаш Далла хьалха вон долу дела. ²⁰ ХIунда аьлча хIора вон дечунна серло ца еза, иза серлонга а ца воьду, шен вон гIуллакхаш гучу ца далиятархьама. ²¹ Ткъа Делах долчу бакьдолчуьнца вехаш верг серлонга волу, ша деш долу гIуллакхаш Делан гIоьнца деш хилар гайтархьама.

Иийса а, Яхья-пайхамар а

²² Цул тIаьхьа Иийса а, Цуьнан мурдаш а ЯхIуд-махка баьккира. Уьш цигаьхь, адамаш хих чекхдохуш, севцира. ²³ Цу хенаьхь Яхья а вара нах хих чекхбохуш. Шалейм олучу меттигна гена йоцучу Иейнан-юьртаьхь дара иза. Цигаьхь алссам хи дара, цундела наха шаьш Яхьяга хих чекхбохуьйтура, ²⁴ хIунда аьлча цу хенаьхь Яхья хIинца а набахти чу воллаза вара.

²⁵ Яхьян мурдашна а, жуьгтийн динан куьйгалхочунна а юкбахь кьовсам хилира. И кьовсам баьллера хица цIано яран хьокьехь дино тIедиллина долчух. ²⁶ ТIаккха, Яхьяна тIе а баьккина, цара элира: «Устаз, хьо

^{3:14} Лелар 21:9. ^{3:24} Маттай 14:3; Марк 6:17; Лака 3:19, 20.

Йорданан вукху агIор волуш, хьобца хилла волу, ахь Шех тоьшалла динарг а ву-кх нах хих чекхбохуш. Ткъа массо адам Цунна тIеобхуш ду».

²⁷ Яхьяс жоп делира: «Адамо хIумма а шена тIелаца йиш яц, нагахь санна иза цунна стигалшкара Дала делла дацахь. ²⁸ Шу шаьш а теш дар-кх ас шуьга аьлчунна: „Со Дала леррина Кьобалвинарг вац. Со Цунна хьалхара некь кечбан ваийтина Дала“. ²⁹ Нускал а далийначун долахь хуьлу, ткъа зудаьлийначун доттагIа а хуьлу зудаьлийначунна уллохь Iаш, цунна хьалхара гIуллакх а деш. Хазаетарх вуьзна хуьлу иза, зуда ялийна волу шен доттагIа чувогIуш, цуьнан аз хезча. И сан хазаетарх хIинца кхочушхилла. ³⁰ Иза вазвала веза, ткъа со лахвала веза».

³¹ Лакхара ОхьавогIург массарал а лакхара ву. Кху Лаьтгара ваьлларг Лаьтгара ву, цо Лаьттаьхь долчух лаьцна дуйьцу. Ткъа стигалара Веанарг массарал а лакхара ву. ³² Шена гиначух а, хезначух а тоьшалла до Цо, ткъа Цуьнан тоьшаллаш цхьаммо а тIе ца лоцу. ³³ Цуьнан тоьшаллаш тIелаьцначо шен мухIар тохарца чIагIдо Дела бакьхилар. ³⁴ ХIунда аьлча Ша Дала Ваийтинчо Делан дешнашца дуйьцу, Дала иза барам боьцуш Шен Сих вуьзна дела. ³⁵ Дена Шен КIант веза. Цо массо а хIума Шен КIентан кара дIаделла. ³⁶ КIантах тешачунна Дела волчоьх хедар доцу дахар хир ду. Ткъа КIантана муьтIаьхь ца хуьлчунна цкъа а гур дац и дахар, амма Делан оьгIазло а йолуш ю цунна тIехь*.

Иийса а, шамранхойн зуда а

4 ¹ Шена тIаьхьахIуьтту мурдаш а, шаьш хих чекхбохуьйту нах а Яхьяна тIаьхьахIиттинчарал совбовлар парушхошна хааделлий хиьча, Иийсас ЯхIуд-мохк битира. ² Ткъа нах хих чекхбахар Иийсас Ша ца дора, иза Цуьнан мурдаша дора. ³ Иийса, ЯхIуд-мохк битина, юха а Галилай-махка вахара. ⁴ ТIаккха Шамран-махкахула чекхвала дезара Цуьнан. ⁵ Иштта Иийса Шамран-махкара Суьхьар олучу юьрта кхочу. Якьуба шен КIантана Юсупана деллачу лаьттана юххехьа яра и юрт. ⁶ Цигаьхь Якьуба яьккхина гIу яра. Иштта, некь а бина, кIад а велла, оцу гIуна уллохь хиьна Iаш вара Иийса. Иза де юккье дахана хан яра. ⁷ Цу гIуна чуьра хи схьаьца цхьа шамранхойн зуда еара. Иийсас элира цуьнга: «Мала хи лохьа Суна».

⁸ Цу хенаьхь Иийсан мурдаш яа хIума эца юьрта баханера. ⁹ Шамранхочо Иийсага элира: «Хьо жуьгти воллушехь, соьга, шамранхочуьнга, хи хIунда доьху Ахь?» (Цу хенаьхь жуьгтийн шамранхошца уьйр яцара**.)

* ^{3:36} Ткъе уьтталгIачу аятан чаккхенан метта ма-дарра къамел кхузахь чекхдала мегара.

** ^{4:9} Я иштта: *Шамранхоша лелийна пхьегIаш жуьгташна лело дегаза хетара.*

^{3:28} Яхья 1:20. ^{3:35} Маттай 11:27; Лака 10:22. ^{4:5} Доладалар 33:19; Якьуба 24:32.

^{4:9} Езар 4:1-5; Нахьми-ЯхIу 4:1, 2.

¹⁰ Иийсас иштта жоп делира цуьнга: «Дала дина дика а хьайна довзахьара, хьайга хи доьхург мила ву а хаьахьара, ахь-айхьа доьхур дара Цуьнга хи. Ткъа Цо хьуна „дийна долу хи“ лур дара».

¹¹ Тпаккха цу зудчо элира: «Эла, Хьан и хи схьаэца пхьегIа а ма яц, ткъа хIара гIу кIорга а ма ю. Мичара ду Хьобгахь „дийна хи“? ¹² Хьо хIун, вайн дел Якъубал а лакхара ву, цо ша а, цуьнан кIенташа а, цуьнан хьайбанаша а хи мийлина хилла йолу хIара гIу тхуна елла волчу?»

¹³ Иийсас элира цуьнга: «ХIара хи мелларг юха а хьаглур ву, ¹⁴ ткъа Аса шена лун долу хи мелча, иза цкъа а хьаглур вац. Амма Ас лур долу хи стагана чохь, Дела волчохь хедар доцучу дахаре доьдучу хин хьоста а хилла, дIахIуттур ду».

¹⁵ Зудчо элира Иийсага: «Эла, лохьа суна и Айхьа дуйцу хи, со хьобах ца хилийта а, со кхуза хIара хи кхехьа ца эхийта а».

¹⁶ Иийсас зудчуьнга элира: «Яло, хьайн майра а валош, юха схьайола кхуза».

¹⁷ Зудчо жоп делира: «Сан майра вац».

«Нийса боху ахь, хьайн майра вац. ¹⁸ ХIунда аьлча хьан пхи майра хилла, ткъа хIинца хьобца Iаш верг хьан майра вац. Иза нийса элира ахьа», — элира Иийсас.

¹⁹ Тпаккха зудчо элира: «Эла, го суна Хьо пайхамар хилар. ²⁰ Тхан дай Далла Ибадат дан кху лам тIе богIура, ткъа аша и Ибадат дан деза меттиг Ярушалаймехь ю боху».

²¹ Иийсас элира цуьнга: «Тешалахь Сох, зуда. ТейогIуш ю и зама, адамаша шаьш Дена до Ибадат я кху лам тIехь а, я Ярушалаймехь а дан ца дезаш.

²² Шуна-м шайна а ма-дарра ца хаьа, шаьш Хьанна Ибадат до. Ткъа тхуна хаьа тхаьш Хьанна Ибадат до, хIунда аьлча кIелхьардовлар жуьгташкара ма ду. ²³ Амма тIейогIуш ю и зама, тIееана а яьлла иза, шаьш баккъалла а Дена Ибадат дечу наха, синца а, бакъдолчуьнца а Ибадат деш. ХIунда аьлча иштта Ибадат дийраш лобху Шена Дас. ²⁴ Дела Ша а Са ду. Цундела Цунна Ибадат деш болчара синца а, бакъдолчуьнца а Ибадат дан деза».

²⁵ Зудчо элира Цуьнга: «Суна хаьа Машахь вогIур вуй». — (Иза «Дала леррина Къобалвинарг» бохург ду). — «Ша веача, Цо дерриге а хьобхур ду тхуна».

²⁶ Иийсас элира: «Хьобца къамел деш волу Со ву-кх И Къобалвинарг».

²⁷ Цу хенахь Цуьнан мурдаш схьабьхкира. Уьш цецбевллера, Иийсас зудчуьнца къамел деш шайна гича. Делахь а мурдех цхаммо а ца хьаттира Цуьнга: «Хьуна хIун лаьа?» я: «Ахь стенах лаьцна къамел до оцу зудчуьнца», — аьлла. ²⁸ Тпаккха, шен хи кхоьхьу кхаба а йитина, юьрта а яхана, оцу зудчо нахе элира:

²⁹ «ГIой, хьовсал, ас сайн дахарехь мел динчух лаьцна соьга схьадийцинчу Стаге. Дала леррина Къобалвинарг-м вац те Иза?»

³⁰ Юьртара ара а бевлла, и нах Иийсана тIе бахара. ³¹ Цу хенахь мурдаша дехар дира Цуьнга: «Рабби¹, хIума яахьа!» — аьлла.

³² Ткъа Иийсас элира цаьрга: «Шуна хIун ю а ца хууш йолу яа хIума ю Соьгахь».

³³ Тпаккха мурдаша вовшашка элира: «Цхаммо яа хIума-м ца еана те Кхунна?»

³⁴ Иийсас элира цаьрга: «Сан кхача бу Со Вайитинчун лаам кхочушбар а, Цуьнан гIуллакх чекхдаккхар а. ³⁵ Ялта дIадуйчу хенахь: „Кхин а цхьа биь бутт баьлча, ялта хьокху хан тIейогIур ю вайна“, — ца олу аша? Иштта Аса а боху шубга: шайн бIаьргаш дIа а беллий, кхаш тIе хьовсал, ма кхиьна и ялта хьакха хIинца. ³⁶ Ялта хьокхучо шена догIург схьаьцу, Дела волчохь хедар доцучу дахаре стом а гулбеш, ялта дIадуйчунна а, хьокхучунна а цхьаьна хазакетар хилийтархьама. ³⁷ ХIунда аьлча нийса боху кичано: „Цхаммо ялта дIадоь, вукхо хьокху“. ³⁸ Аша шаьш къа ца хьегначу кха тIе ялта хьакха дахийтина Аса шу. Кхечара къахьегна, ткъа аша цара къахьегначу кха тIера ялта гулдина».

³⁹ Цу гIалара дуккха а шамранхой тийшира Иийсах, оцу зудчо шайга тоьшалла а деш: «Сайн дахарехь ас мел динчух лаьцна схьадийцира Цо соьга», — аьлла дела. ⁴⁰ Цундела Иийса волчу баькхира и шамранхой. Цара, шайца саца аьлла, дийхира Иийсага. Тпаккха Иийса шина денна цаьрца сецира. ⁴¹ Иийсан дош бахьана долуш кхин а, хьалхачул а сов, нах тийшира Цунах. ⁴² Ткъа цу зудчуьнга цара элира: «Хьалха ахь дийцарна тийшира тхо. ХIинца тхуна тхаьшна а Цо дуйцург хезна а дела, и Стаг баккъалла а дуйне кIелхьардоккхург вуй го а дела, теша тхо Цунах».

Хьабкаман кIант туовар

⁴³ И ши де чекхдаьлча, Иийса, цигара ара а ваьлла, Галилай-махка вахара. ⁴⁴ ХIунда аьлча Иийсас Ша тоьшалла дира, пайхамарийн шаьш схьабьлачу махкахь сий ца до аьлла. ⁴⁵ Иийса Галилай-махка веача, галилайхоша а тIейицира Иза. ХIунда аьлча царна гинера Ярушалаймехь дезачу дийнахь Иийсас дина гIуллакхаш. Галилайхой а баханера цу Пасахь-дийнахь Ярушалайме. ⁴⁶ Иштта Иийса юха а Галилай-махкара Кхана олучу юьрта веара, Ша цкъа хих чагIар дина хиллачу меттиге. Цу хенахь Къапарнамехь цхьа стаг вара, ша паччахьан белхало а волуш. Цуьнан кIант цомгуш вара. ⁴⁷ Иийса ЯхIуд-махкара Галилай-махка веана аьлла, хезира цу стагана. Тпаккха, Иийсана тIе а веана, цу стага дийхира Цуьнга, шеца дIа а веана, и кIант туовар. ХIунда аьлча и кIант вала герга вара. ⁴⁸ Тпаккха Иийсас цу стаге элира: «Я тамашийнчу гIуллакхийн билгалонаш, я Iа-ламаташ ца гича, тешар дац-кх шу Сох».

⁴⁹ Ткъа цу стага дийхира Иийсага: «Эла, сан кIант велла дIавалале, тIе-волахьа!» — аьлла.

⁵⁰ Иийсас элира цуьнга: «ДIагIо, хьан кIантана гIоле ю».

Ийсас аьлчачу теша а тешна, и стаг д'авахара. ⁵¹Иза ц'а вьодуш, дь-хьалбог'учу леша: «Хьан к'антана г'оле ю», — элира. ⁵²Стага хьаттира цаьрга: «Маца хена дуйна г'оле хила йолаелира к'антана?»

Леша жоп делира: «Селхана, делк'ахенахь, ц'хьа сахьт даьлча, дагар д'аделира цуьнан», — аьлла.

⁵³Т'аккха хира к'ентан дена, иза шега Ийсас: «Хьан к'антана г'оле ю», — аьлчачу хенахь хиллий. Т'аккха и стаг а, цуьнан ц'ахь мел берш а тийшира Ийсах.

⁵⁴Иштта, Ша Ях'уд-махкара Галилай-махка веча, шолг'а а тамашийнчу г'уллакхийн билгало гайтира Ийсас.

Бет-Хьасда Иомана уллохь стаг туовар

5 ¹Цул т'аьхьа Ярушалаймехь жуьгтийн ц'хьа деза де даздеш дара. Ийса а веара цига. ²Ярушалаймехь Уьстаг'ийн ков олучу меттехь баьккхи-на луьичу ц'хьа Иам бу. Цунах Иебархойн маттахь Бет-Хьасда* олу. Цу Иомана гонах лаьтгаш б'юг'амийн пхи мог'а бара, т'ехула тиллина тхов а болуш. ³Оцу Иомана т'едольхучу нек'аш т'ехь Юхкуш Иаламат дукха цом-гуш болу нах хуьлура. Царна юк'ахь бара б'аьрзенаш, астаг'наш, заьлап-наш**. ⁵Иштта, тк'е берх'итта шарахь шен цамгаро хьийзош волу ц'хьа хьенех а вара цигахь. ⁶И стаг цигахь Иуьлуш а гина, иза дукха хенахь дуйна цомгуш вуйла а хьйна, Ийсас хьаттира цуьнга: «Могуш хила лаь-ий хьуна?»

⁷Тк'а цомгушчо элира Ийсага: «Эла, Иома чуьра хи, метгах а даьлла, д'асадаржачу хенахь со цу чуваккха ц'хьа а вац-кх сан. Тк'а со хи чувала воллучу хенахь, кхин ц'хьаь сол хьалха волу-кх».

⁸Ийсас элира цомгушчуьнга: «Хьалаг'атта, хьайн мотт-г'айба с'хьа а эций, д'аволало».

⁹И стаг, цу сохьта туо а велла, шен мотт-г'айба с'хьа а эцна, д'аволавелира. Иза Далла леринчу шобтан дийнахь дара. ¹⁰Цундела динан куьйгалхоша цамгарх товеллачуьнга элира: «Тахана Далла лерина шобтан де ду, хьайн мотт-г'айба д'абаккха а бак'о ма яц хьан».

¹¹Тк'а цо жоп делира ях'удхошка: «И со Товинчо элира-кх соьга: „Хьайн мотт-г'айба с'хьа а эций, д'аволало“».

* ⁵² *Бет-Хьасда* — кхечу тептарш т'ехь цу Иомана иштта ц'ераш йог'у: *Байт-Зам-хьа, Бет-Саида*.

** ^{5:3-4} *Ц'хьадолчу тептарш т'ехь яздина ду аяташ 3б-4*: Уьш и хи, д'а-с'хьа а даьржина, метгахдаларе ладоб'гуш Иаш бара. Х'унда аьлча Делан малико, наг-нагтахь Иома чу а долиий, и хи, д'а-с'хьа а даржадой, метгахдоккхура. Оцу хенахь, Иомана хьалха чувалларг, муьлхачу а цамгаро а и хьийзош велахь а, толуш хилла.

¹²Т'аккха цара хьаттира товеллачуьнга: «Мила ву хьобга, мотт-г'айба с'хьа а эций, д'аволало аьлла и Стаг?»

¹³Тк'а товеллачунна Иза мила ву ца хьара. Х'унда аьлча, кхузахь адам алссам хиларна, аьтту а баьлла, Ийса к'айлавелира. ¹⁴Цул т'аьхьа и стаг Делан ц'ийнан кертахь а карийна, Ийсас элира цуьнга: «Х'инца хьо цамгарх товелла, тк'а кхин к'инош ма летаделахь, хьайна кхин цул а вониг ца хилигархьама».

¹⁵Т'аккха цу стага, вахана, динан куьйгалхошка ша Товинарг Ийса вуй д'ахайтира. ¹⁶Цундела, Ийсас и стаг туовар Далла лерина шобтан дийнахь дина аьлла, динан куьйгалхой Ийсана дьухьалбевлира. ¹⁷Тк'а Ийсас элира цаьрга: «Сан Дас тахханалц а болх беш бу, Аса а бо и болх».

¹⁸Ийсас иза аларна, Иза вен кхин а ч'ог'а т'аьхьабевлира динан куьйгалхой. Х'унда аьлча Далла лерина шобтан де ца лерина а ца Иаш, Делах Шен Да ву а аьлла, Ша Делаца вуьстинера Ийсас.

К'ентан олалла

¹⁹Тк'а Ийсас жоп делира царна: «Бак'дерг боху Ас шуьга, Шен Дас дийриг гуш ца хилча, Шеггара х'умма а дойла дац К'ентан. Х'унда аьлча Шен Дас дийрриг до К'анта а. ²⁰Дена Шен К'ант веза, цундела Ша мел дийриг дерриг а гойту Дас К'антана. Шу цец а дохуш, кхин а сов г'уллакхаш гойтур ду Дас Цунна. ²¹Х'унда аьлча Шен Дас белларш денбаре терра, иштта К'анта а Шена луьург денво. ²²Адамашна т'ехь кхел яр, Ша а ца деш, Шен К'ентан кара д'аделла Дас, ²³массаьрга а, Да лоручу тайпана, К'ант а ларийтархьама. Х'унда аьлча К'ант ца лоручо Иза вайитина волу Да а ца лору.

²⁴Бак'дерг боху Ас шуьга: Сан даше ладуг'уш а, Со Вайитинчух тешаш а волчун Дела волчохь хедар доцу дахар ду. К'ематан дийнахь царна т'ехь кхел яц, тк'а, беллачуьра ден а белла, Делаца долчу бак'долчу дахаре кхачна уьш. ²⁵Бак'дерг боху Ас шуьга: т'ейог'уш ю и зама, т'екхачна а яьлла, беллачарна Делан К'ентан аз а хезар долуш, и хезнарш ден а лур болуш. ²⁶Х'унда аьлча Ден а Ша-Шена чохь дахар хиларе терра, иштта Шен К'антана а делла Цо Ша-Шена чохь дахар хилар. ²⁷Иза Адамийн К'ант волу дела, кхел ян а бак'о елла Дала Цуьнан кара.

²⁸Цец ма довлалаш цунах, х'унда аьлча т'ейог'уш ю и зама, кешнаш чохь болчу массарна а Делан К'ентан аз хезар долуш. ²⁹Т'аккха, ден а белла, арабевр бу уьш. Царах дика г'уллакхаш динарш Дела волчохь хедар доцучу дахаре г'ур бу. Тк'а шайн дахарехь вон г'уллакхаш динарш шайна кхел йита денлур бу. ³⁰Айса-Сайгара х'умма а дан йиш яц Сан. Аса, Сайна ма-хаззара, кхел йо, и Сан кхел бак' а ю. Х'унда аьлча Аса Сайн лаам ца лоб'ху, амма Со Вайитинчу Ден лаам кхочушбо».

Ийсах тоьшалла дар

³¹ «Нагахь санна Аса-Айса Сайх тоьшалла дахь, и Сан тоьшалла кхочуш дац. ³² Сох тоьшалла дийриг Кхин ву. Цо Сох деш долу и тоьшалла бакъ дуйла хаьа Суна. ³³ Аша Яхьяна тЕ нах бахийтира, ткъа цо билггал долчу бакъдолчух тоьшалла дира. ³⁴ Адамо дина тоьшалла обьуш вац Со-м, амма шу кЕлхьардовлийта боху Аса шубга хАра. ³⁵ Яхья богуш а, къегаш а болу стогар санна вара шуна. Ткъа шуна кЕззиг йолчу ханна цуьнан серлонгахь хазахетар хила лиира. ³⁶ Амма Сан тоьшалла Яхьян тоьшаллел а сов ду. ХИунда аьлча Аса дан дезаш а долчу, Аса деш а долчу, Суна Сан Дас деллачу цу гуллакхаша до Сох тоьшалла Сан Дас Со вайитина хиларх. ³⁷ Со вайитина волчу Сан Дас до Сох тоьшалла. ШУна-м я Цуьнан аз а ца хезна, я Цуьнан сибат а ца гина. ³⁸ Я Цуьнан кхаь а шун даг чохь ца лаьтта, Цо Вайитинчух шу ца теша дела. ³⁹ Делан Йозанаш толлу аш, уьш шаш теллича, Дела волчохь хедар допучу дахаре кхочур ду моьттуш. Ткъа Делан Йозанаша Сох тоьшалла ма-до. ⁴⁰ Амма шуна ца лаьа Суна тАьхьахИтга, шайна Дела волчохь хедар доцу дахар хилийта.

⁴¹ Адамашкара сий дар ца обьу Суна. ⁴² Амма Суна девза шу, шун дегнаш чохь Деле хила ма-безза безам боцийла а хаьа. ⁴³ Со Сайн Ден цАрах веана воллушехь, тЕ ца обьу аша. Ткъа цхьа кхиверг шен цАрах веача, иза тЕобьур ву аша. ⁴⁴ Муха тешар ду шу, цхьаммо шайн сий дича, аша иза хазахетарца тЕобьуш хилча? Ткъа цхьаь бен воцучу Делера сий аша ца лобху. ⁴⁵ Ма мотталаш Ас шу Далла хьалха бехке дийр ду. Шу бехке дан Муса-пайхамар хир ву, цунах дегайовхо йолуш Иаш долчу шуна. ⁴⁶ Шаш Муса-пайхамарах тешаш хилча, Сох а тешар дара шу, хИунда аьлча Сох лаьцна яздинера цо. ⁴⁷ Амма нагахь санна цуьнан йозанех а шу ца тешча, Сан дешнех муха тешар ду шу?»

Пхи эзар стаг вузор

(*Маттай 14:13-21; Марк 6:30-44; Лака 9:10-17*)

6 ¹ Цул тАьхьа Галилай-Юман дехьа болчу берда тЕ вахара Ийса. Цу Юмах Тхьабара-Иам олу кхечу тайпана. ² Цо цомгушчарна тЕхь йина тамашийнчу гуллакхийн билгалонаш а гина, дукха адам тАьхьахЮьтти-ра Ийсана. ³ Цкъа, лам тЕ а ваьлла, цигахь Шен мурдашца Иаш вара Иза. ⁴ Ткъа тЕдогуш дара «Пасахь»^д олу деза де. ⁵ Юхахьяьжча, Ийсана гира Шена тАьхьахЮьттина догу дукха адам. Тпаккха Пилапе хаьттира Цо: «И адамаш дузо бепиг мичара обьур дара вай?» — аьлла.

⁶ Иза Пилап зерхьама элира Ийсас, хИунда аьлча Ийсана хаьара Ша дендерг.

^{5:33} Яхья 1:19-27; 3:27-30. ^{5:37} Маттай 3:17; Марк 1:11; Лака 3:22.

⁷ «Царна хЮоранна кЕз-кЕззиг бепиг кхачийта а, ши бЕе динари^д ахча а тоьур дац-кх», — аьлла, жоп делира Пилапа.

⁸ Ткъа Цуьнан мурдех цхьаммо, ШамIа-Кипин вашас Iандара, элира Ийсага:

⁹ «Кхузахь цхьа кIант ву, цуьнгахь мекхан демах дина пхи хьокхам а, ши чIара а бу. Амма цунах хIун хир ю кху халкъана?»

¹⁰ Тпаккха Ийсас элира: «Охьаховшабе и нах». Оцу меттехь лаьттахь тЕяьлла дукха буц яра. Цу тЕе пхи эзар стаг охьахиира. ¹¹ Ийсас, и бепиг схьа а эцна, Далла хастам а бина, мурдашца дIакховдийра, ткъа цара иза охьахевшинчарна дIадийкьира. Иштга царна дезачул чЕрий а дийкьира. ¹² Нах буьзна а бовлийтина, Ийсас Шен мурдашца элира: «Йисина юьхкаш, цхьа а ца юьтуш, схьагулье».

¹³ Тпаккха и нах яа хIума йиьна бевлча, царах йисина йолу оцу мекхан деман пхеа баьпкан юьхкаш схьа а гулийна, мурдаша шийтта тускар дуьзира. ¹⁴ Цул тАьхьа, Ийсас йина тамашийна гуллакхан билгало а гина, наха олур: «ХIара ву-кх и дуьнен чу ван веза бакъволу Пайхамар».

¹⁵ Ткъа нах, схьа а баьхкина, Шех паччахь вархьама Ша схьалаца бохкий а хийна, Ийса юха а Ша цхьаь лам тЕе дIавахара.

Ийса ху тЕхула дIавобду

(*Маттай 14:22-33; Марк 6:45-52*)

¹⁶ Тпаккха суьйре тЕеача, Ийсан мурдаш Iам тЕе баха чубиссира. ¹⁷ Хинкеман чу а хийна, Юман вукху агIор йолчу Къапарнам олучу гIала баха бевлира уьш. Бода а боьллера, амма Ийса хIинца а схьа ца веанера. ¹⁸ ЧIогIа мох баларна, хIорд карзахбаьллера. ¹⁹ Иштга мурдаша, хIорда тЕхула дIабоьлхуш, пхи чаккхарма^д гергга некъ бира. Тпаккха, шайн хинкеманна тЕкхочуш волу, хин тЕхула гIаш вогу Ийса гира царна. Уьш кхерабелира. ²⁰ Ткъа Ийсас элира цаьрга: «Со ву шуна иза! Ма кхера!»

²¹ Ийса хинкеманна чуваккха бохкуш бара мурдаш, ткъа хинкема цу сохьта хIорш тЕбоьлхуш болчу хин йисте кхечира.

Ийса ду дахаран бепиг

²² ШолгIачу дийнахь Юман вукху агIор гулбеллачу нахана гира и цхьаь бен хинкема цигахь ца хилар а, Ийса Шен мурдашца цу хинкеман чу ца валар а. Ткъа мурдаш, Ийсах дIа а къаьстина, хинкеман чохь шаш дIабахара. ²³ Тпаккха Везачу Эло хастам бина, Дала беркате дина бепиг наха диинчу метте, кхин а хинкеманаш кхечира Тхьабара-гIала олучу меттигера. ²⁴ Тпаккха нахана кхузахь я Ийса а, я Цуьнан мурдаш а цахилар гира. Уьш, Ийса лобхуш, хинкеманаш чу а хевшина, Къапарнаме баьхкира. ²⁵ Ткъа шаш кхачначу Юман дуьхьаларчу берда тЕхь Ийса шайна карийча, цара элира Цуьнга: «Рабби^д! Хьо маца кхачна кхуза?»

²⁶ Ийсас жоп делира царна: «Бакъдерг боху Ас шуьга: Шайна тамашийнчу гУллакхийн билгалонаш гарна ца лобху аша Со, ткъа шашь бепиг а диъна дузарна лобху. ²⁷ Кху дуьнен чуьра телхар болчу кхачанна къа ма хьега. Амма шашь Дела волчохь хедар доцучу дахаре кхачош болу, Адамийн КИанта шайна лур болу кхача лаха, хIунда аьлча Дала Шен му-хIар таIорца тоьшалла до Цунах».

²⁸ ТIаккха наха Ийсага хабтира: «Муха лела деза те тхо, Далла лерина гIуллакхаш кхочушдархьама?»

²⁹ Ийсас жоп делира царна: «Далла лерина гIуллакх кхочушдар ду Дала Ваийтинчух шу тешаш хилар».

³⁰ ТIаккха цара Ийсага элира: «ХIун тамашийнчу гIуллакхийн билгало гойту Ахь тхуна, и ган а гина, тхо Хьайх тешийтархьама? ХIун гойтур дара Ахь? ³¹ Тхан дайша яьссачу аренгахь стигалан кхача биъна, яздина ма-хиллара:

„Стигалшкара доссийна бепиг делира царна даа“».

³² ТIаккха Ийсас элира цаьрга: «Муса-пайхамаро ца делла шуна стигалшкара охьадаийтина бепиг, амма Сан Дас луш ду и бакъдолу стигалшкара охьадоуьйту бепиг. ³³ ХIунда аьлча Делан бепиг ду, стигалшкара охьа а догIуш, дуьненна дахар а луш долу бепиг».

³⁴ ТIаккха наха элира Ийсага: «Эла, лохьа тхуна иштта бепиг гуттар а!»

³⁵ Ткъа Ийсас элира цаьрга: «Со дахаран бепиг ду шуна. ХIунда аьлча Суна тIевогIург цкъа а мацлур вац, Сох тешаш верг цкъа а хьаглур вац. ³⁶ Амма Ас аьлла шуьга: Со шуна гушшехь, шу Сох ца теша. ³⁷ Сан Дас Суна луш мел дерг Суна схьакхочур ду, ткъа Сайна тIевогIург Ас дIаэкхор вац. ³⁸ ХIунда аьлча стигалшкара схьа Сайн лаам кхочушбан веана вац Со, ткъа Со Ваийтинчун лаам кхочуш бан веана ву. ³⁹ Со Ваийтинчун иштта лаам бу: Цо Суна деллачу синойх Ас цхьа а ца дайар, амма тIаьхьарчу дийнахь и синош Ас дендар. ⁴⁰ ХIунда аьлча Сан Ден лаам бу, хIора а, Со КИант хилар а гуш, Сох тешнарг Дела волчохь хедар доцучу дахаре кхачор. Денвийр а ву Ас иза тIаьхьарчу дийнахь».

⁴¹ «Со стигалара охьадоьссина бепиг ду», – Ийсас аларна, Цунна реза боцуш, хамталлаш ян буьйлабелира яхIудхой. ⁴² ТIаккха цара хоьттура вовшашка: «Вайна девзаш долчу оцу ден-ненан, оцу Юсупан КИант Ийса вац Иза? Ткъа хIинца Цо и муха олу те: „Со стигалшкара веана“?»

⁴³ ТIаккха Ийсас элира цаьрга: «Хамталлаш ма е вовшашлахь. ⁴⁴ Цхьаннан а вогIийла дац Суна тIе, Со ваийтинчу Дас иза тIе ца озьча. Ткъа Аса иза денвийр ву тIаьхьарчу дийнахь. ⁴⁵ Пайхамарийн цхьана тептар тIехь яздина ма-ду: „Берриш а Дала кхетор бу“, – аьлла. ХIора, Дас бохург а хезна, цунах кхетта верг вогIу Суна тIе. ⁴⁶ Иза дац ша Делера воцучу

цхьанна Да гина бохург. Ша Делера волчу Цунна гина Да. ⁴⁷ Бакъдерг боху Ас шуьга: Тешаш волчун хир ду Дела волчохь хедар доцу дахар. ⁴⁸ Со дахаран бепиг ду. ⁴⁹ Шун дайша яьссачу аренгахь стигалара кхача биира, ткъа уьш белла. ⁵⁰ ХIара бепиг стигалшкара охьадогIу, муьлхха а и диънарг ца валийтархьама. ⁵¹ Со стигалара охьадеана дахаран бепиг ду. И бепиг дуучун цкъа а хедар доцу дахар хир ду. Ткъа Ас лун долу бепиг Сан дегI ду, дуьненан адамийн дахарх Ас дIалур долу».

⁵² ТIаккха вовшашца кьийса хIиттира яхIудхой. Цара бохура: «Вайга Шен дилха муха доуьйтур ду Цо?»

⁵³ Ткъа Ийсас элира цаьрга: «Баккъалла а боху Ас шуьга: Нагахь аша Адамийн КИентан дилха а ца даахь, Цуьнан цIий а ца малахь, дахар хир дац шуна чохь. ⁵⁴ Сан дилха а дууш, Сан цIий а молуш волчун Дела волчохь хедар доцу дахар хир ду. Иза Ас денвийр а ву тIаьхьарчу дийнахь. ⁵⁵ ХIунда аьлча Сан дилха а бакъболу кхача санна ду, Сан цIий а бакъдолу малар санна ду. ⁵⁶ Сан дилха а дууш, Сан цIий а молуш верг Соьца вехаш ву, ткъа Со цуьнца вехаш ву. ⁵⁷ Дийна волуш волчу Дас Со ваийтарна, Со а ву Деца доьзна дахар долуш. Иштта Сох кхача бууш волчун а Соьца доьзна дахар хир ду. ⁵⁸ ХIара стигалшкара охьадеана бепиг ду. Шун дайша диъначу баьпках тера дац иза. Иза дуьушехь, уьш беллера. Ткъа хIара бепиг дууш верг Дела волчохь даим а вехар ву».

⁵⁹ И къамел дира Ийсас Къапарнамехь гуламан цIа чохь, Ша нахана хьехамаш беш.

Дела волчохь хедар доцу дахар луш долу дешнаш

⁶⁰ И хьехамаш хезначу Ийсан мурдех дукхахболчара элира: «Хала ду и дош. Хьаьнга ладогIало цуьнга?»

⁶¹ Амма Шен мурдаша реза боцуш гIам-гIим дойла Шен даг чохь хууш волчу Ийсас элира: «ХIокху дешнаша а вас йо шуна? ⁶² Нагахь Адамийн КИант Ша хьалха хиллачу юхавоьрзуш шайна гича, хIун хетар ду те шуна? ⁶³ Делан Сино дахар ло, ткъа адаман дилханах цхьа а пайда бац. Ас шуьга аьллачу дешнашна чохь са а, дахар а доллу. ⁶⁴ Амма шуна юкьара цхьаберш тешаш бац».

ХIунда аьлча Ийсана хьалххе дуьйна а хаьара муьлш бу Шех цатешарш а, Шена тешнабехк хьан бийр бу а. ⁶⁵ ТIаккха кхин а элира Ийсас: «Цундела аьллера Ас шуьга, цхьа а валур вац Суна тIе, нагахь санна Сан Дас иза цунна делла дацахь».

⁶⁶ Цу хенахь дуьйна Ийсан дукхах болу мурдаш Цунах дIакъаьстира, кхин Цуьнца а ца лелаш. ⁶⁷ ТIаккха Ийсас Шен шийтта мурде элира: «Шуна а лаьий те дIакъаста?»

⁶⁸ Ткъа ШамIа-Кипас жоп делира Цуьнга: «Веза Эла, хьанна тIегIур дара тхо? Хьоьгахь ма-ду Дела волчохь хедар доцучу дахаран дешнаш. ⁶⁹ Теша а тешна, Хьо Дала Вазвинарг вуй хиира тхуна».

⁶³¹ Арадаккхар 16:4, 15; Забур 77:24. ⁶⁴⁵ ЕшаI-ЯхIу 54:13.

⁷⁰ Ийсас жоп делира царна: «Ас хаържина вацара шу шийтта? Амма шуна юкъара цхаъ иблис ду».

⁷¹ Цо и элира ШамIа-Искархочун кIантах ЯхIудах лаьчна. ХIунда аьлча шийттаннах цхаъ воллушехь, цо тIаьхьо тешнабехк бийр болуш бара Ийсана.

Ийсан вежарийн Цунах цатешар

7 ¹ Цул тIаьхьа Галилай-махкахула лелаш вара Ийса. ЯхIуд-махкахула лела ца лабара Цунна, цигара динан куьйгалхоша Ша вен лобхий хуш. ² ПедогIуш дара Кхалорийн деза денош*.

³ ТIаккха Ийсан вежарша элира Цуьнга: «Кхузара дIа а валий, ЯхIуд-махка гIохьа, Айхьа деш долу гIуллакхаш Хьайн мурдашна а гайтархьама. ⁴ ХIунда аьлча ша гIаравала лууш волчу цхаммо а ша деш долу цха а гIуллакх кьайлаха ца до. Нагахь Айхьа иштта гIуллакхаш деш хилча, дуьненна а Хьо вовзийта».

⁵ ХIунда аьлча Ийсан вежарий а бацара Цунах тешаш.

⁶ Цунна дуьхьал Ийсас элира цаьрга: «Сан хан хIинца а тIе ца кхаьчна, ткьа шун хан гуттара а ю. ⁷ Кху дуьненна шу ца деза бахьана дац. Ткьа Со ца веза адамашна, Ас церан гIуллакхаш зуламе ду аьлла, тоьшалла до дела. ⁸ Шу гIо шайна и деза де даздан. Сан хан хIинца а тIе ца кхаьчна дела, Со ца вьоду цига**».

⁹ Цаьрга иза а аьлла, Ийса Галилайхь висира.

Дезачу дийнахь Ийса Ярушалайме вахар

¹⁰ Амма Шен вежарий и деза де даздан дIабахча, Ийса а вахара цига, Ша ца гойтуш, кьайлаха. ¹¹ Цу дезачу дийнахь динан куьйгалхой Иза лобхуш бара. Цара хьоттура: «Мичахь ву Иза?» – бохуш. ¹² Нахана юкъахь дукха хабарш дара Ийсах лаьчна хезаш. Цхаьболчара: «Иза дика стаг ву», – олура, ткьа кхечара: «ХIан-хIа вац, Цо нах лебо», – олура. ¹³ Делахь а динан куьйгалхой шашь кхерарна, цхаммо а кьайлаха бен ца дуьйцура Цунах лаьчна.

¹⁴ Амма деза денош юккье дахханчу хенахь Ийсас, Делан цIийнан керта а вахана, хьехамаш бира. ¹⁵ Динан куьйгалхой цецбуьйлура: «Иза цхьанхьа а доьшуш ма ца гора, оццул хIума муха хаьа Цунна?» – бохуш.

¹⁶ Ийсас, царна жоп луш, элира: «Ас бо хьехам Сан бац, ткьа Со Вайитинчун хьехам бу. ¹⁷ Цуьнан лаам кхочушбан луучунна хуур ду кху

* ^{7:2} Кхалорийн деза денош – иза ялта чудерзорна лерина Далла хастам баран деза денош ду. Цу дезачу деношкахь адамаш кхалораш чохь Iаш дара.

** ^{7:8} Со ца вьоду цига. Кхечу тептарш тIехь: Со цкьа ца вьоду цига.

хьехамах лаьчна, Делера ду те иза, я Ас Сайгара боху те. ¹⁸ Ша-шегара бохучо шена сийлалла лобху. Ткьа Иза Вайитинчун сийлалла лобхург билггал бакь ву, Цуьнца харцо яц. ¹⁹ Муса-пайхамаро ца белла шуна товрат-хьехам? Ткьа шух цха а цу хьехамо ма-бохху ца лела. ХIунда лобху аш Со вен дагахь?»

²⁰ Наха жоп делира: «Жин-м дац Хьуна чохь? Мила ву Хьо вен лобхург?»

²¹ Ийсас, кхин дIа а кьамел деш, элира цаьрга: «Цха гIуллакх дира Ас, ткьа шу дерриш а цецбуьйлу. ²² Муса-пайхамаро сунтдар тIедожийна шуна, (иза цуьнгара а доцуш, дайшкара схьадаьлла дара). Ткьа аша Далла леринчу шобтан дийнахь а сунтдо бераш. ²³ Нагахь Муса-пайхамаран хьехамо бохург ца дохорхьама, бераш шобтан дийнахь а сунтдеш хилча, Суна оьгIазло хIунда йо аша, Аса шобтан дийнахь стаг верриг а цамгарх товина аьлла? ²⁴ Адамна тIехьаьжна ма е кхел, ткьа кхел бакьонца е».

И вуй те Дала леррина Кьобалвинарг?

²⁵ Кхузахь болчу ярушалаймхойх цхаьболчара бохура: «ХIара-м вац те вен лобхург? ²⁶ ХIинца ХIокхо, лечкьа ца деш, дерриг ма-дарра схьа ма дуьйцу, хIетте а Кхунна дуьхьал цхаммо а хIумма ма ца олу. Билггала ХIара Дала леррина Кьобалвинарг ву аьлла, тешна бу те куьйгалхой? ²⁷ Амма вайна ХIара мичара схьавеана хаьа. Ткьа Дала леррина Кьобалвинарг схьавеача, цхьанна а хуур дац, Иза мичара ву».

²⁸ ТIаккха Ийсас, аз а айдина, Делан цIийнан кертахь хьехамаш а беш, дIакхайкхира: «Со а вевза шуна, Со мичара ву а хаьа шуна. Ткьа Со Сайгара веана вац. Со Вайитинарг шуна ца вевза, Иза билггал бакь воллушехь. ²⁹ Суна вевза Иза, Со Цунах схьаваьлла дела а, Цо Со вайитина дела а».

³⁰ Ийса схьалацархьама лийхира наха, амма цхьана а стага Цунна тIе куьг ца кховдийра, хIунда аьлча Цуьнан хан хIинца а тIе ца кхаьчнера. ³¹ Ткьа тобанна юкъара дукхах болу нах тийшира Цунах. Цара бохура: «Дала леррина Кьобалвинарг веача, Цо ХIокхо гайтинчул сов гойтур юй те тамашийна билгалонаш?» ³² ТIаккха парушхошна Ийсах лаьчна дуьйцу иштта хабарш хезира тобанна юкъахь. Динан коьртачу дайша а, парушхоша а гIаролхой бахийтира Ийса схьалацийтархьама. ³³ ТIаккха Ийсас элира: «Кхин а кIезигчоша хенахь Ийр ву Со шуьца, цул тIаьхьа Со Вайитинчунна тIе гIур ву Со. ³⁴ Со лобхур ву аша, амма карор вац шуна Со, ткьа Со хир волчу метте шу дахкалур дац».

³⁵ ТIаккха динан куьйгалхоша вовшашка элира: «Вайна карор а воьчу, стенга ваха воллу те Иза? Вайн махкара дIа а бахана, грекахойн меттигашкахь Iаш болчу нахана тIеваха-м ца воллу те Иза? Цигарчу нахана

хьехам бан лабий те Цунна? ³⁶ Хун маьІна ду те Цо аьлчачу дешнийн: „Со лохур ву аша, амма карор вац шуна, ткъа Со волчу метте шу дахка лур дац“?»

«Дийначу хин» шовданаш

³⁷ Сийлахь-доккхачу дезачу денойн тІаьхьарчу дийнахь Ийисас, дІа а хІоьттина, кхайкхам беш, элира: «Шабш хьогах долчара, Суна тІе а дуйлий, мала шайна. ³⁸ Сох тешначун, Делан Йозанашна тІехь ма-аллара, кийрара „дийначу хин“ шовданаш оьхур ду».

³⁹ Иза Цо элира Шех тешаш болчара тІеоьцур долчу Делан Синах лаьцна. Ткъа царна чохь хІинца а Делан Са дацара, хІунда аьлча Ийиса Дас сийлалла даза вара.

Адамийн тоба екъялар

⁴⁰ И дешнаш шайна хезча, нахах цхьаболчара олура: «Иза билггал ван веза пайхамар ву-кх». ⁴¹ Вукхара олура: «Иза Дала леррина Къобалвинарг ву». Кхечара: «Галилай-махкара воьгур ву ткъа Дала леррина Къобалвинарг?» — олура. ⁴² «Делан Йозанаш тІехь а аьлла дацара Дала леррина Къобалвинарг, Дауд-паччахь схьаваьлла волчу Байтлахам-гІалара а волуш, Даудан хІух хир ву?»

⁴³ ТІаккха Ийиса бахьана долуш адамийн тоба шина декъе екъяелира. ⁴⁴ Царах цхьаберш Ийиса схьалаца лууш бара, амма цхьаммо а Цунна тІе куьг ца кховдийра.

Динан куьйгалхойн цатешар

⁴⁵ Иштта и бахана болу гІаролхой, юха а бирзина, динан коьртачу дайшна а, парушхошна а хьалха тІебаьккира. Вукхара хьаттира: «Схьа хІунда ца валийна аша Иза?»

⁴⁶ Ткъа гІаролхоша жоп делира: «ХІинцалц цхьана а стага ца дина-кх цу Стага динарг санна къамел».

⁴⁷ ТІаккха парушхоша элира: «Шу а Іеха-м ца дина те Цо? — аьлла. — ⁴⁸ Куьйгалхойх я парушхойх цхьа а гиний шуна Цунах тешна? ⁴⁹ Амма оцу тобанна товрат-хьехам ца бевза, цундела Делан неІалт ду царна тІехь».

⁵⁰ ТІаккха парушхойх волчу цхьаммо, хьалха Ийисана тІевогІуш хиллачу Нукха-Демис, элира: ⁵¹ «Вайн товрат-хьехаммо стаге ла а догІале, цо хІун леладо а хаале, кхел йо боху ткъа?»

⁵² ТІаккха парушхоша Нукха-Демига жоп делира: «Хьо-м вац те Галилай-махкара? Талла а таллий, хьажа, тІаккха хуур ду хьуна, цхьа а пайхамар Галилай-махкара ца вогІий».

^{7:37} Іамалгяр 23:36. ^{7:38} Яхьазкхиал 47:1; Закри-ЯхІу 14:8. ^{7:40} Карлабаьккхинарг 18:15-18; Яхья 1:21. ^{7:42} Дауд 7:12; Мика-ЯхІу 5:2. ^{7:50} Яхья 3:1, 2.

*Нахаца лелаш йолу зуда схьалацар**

⁵³ [ТІаккха хІора а шен-шен цІа дІавахара.

8 ¹ Ткъа Ийиса Зайт-диттийн лам тІе вахара. ² ТІаккха Іуьйранна Ийиса юха а Делан цІийнан керта веара. Берриг нах оьхура Цунна тІе. Охьа а хиьна, Ийисас нахана хьехамаш бира. ³ Цу хенахь Іелам наха а, парушхоша а цхьа зуда, сийсаза лелаш йоллучу хенахь тІе а кхьачна, иза цу меттехь схьа а лаьцна, яла а йина, нахана юккъе дІахІогтийра. ⁴ Цара Ийисага элира: «Устаз! ХІара зуда нахаца лелаш йоллучохь схьалаьцна ю. ⁵ Ткъа Мусан хьехаммо тІедиллина и санначарна тІулгаш кхоссар. ХІинца Ахь хІун эр дара?»

⁶ И элира цара Ийиса зерхьама а, Цуьнгара даьлла гІалат тІехтохархьама а. Ткъа Ийиса, лохха охьа а таьІна, лаьттаьхь пІелгаца яздан волавелира. ⁷ Ткъа цу наха Шега кхин а хеттарш дича, Ийисас, хьала а таьІна, элира:

«Шена тІехь къа доцучо уггар хьалха тІулг кхосса цунна тІе».

⁸ Иза а аьлла, юха а охьатаьІна, лаьтта тІехь яз деш вара Ийиса. ⁹ Ткъа и дешнаш шайна хезча, цхьаь вукхунна тІаьххье а воьдуш, баккхийнаш хьалха а бовлуш, уьш дІабахара. ТІаккха Ийиса Ша висира цигахь, керта юккъехь лаьтташ йолчу зудчуьнца ¹⁰ Корта хьала а айина, Ийисас элира цу зудчуьнга:

«Зуда, уьш мичахь бу? Цхьаммо а кхел ца йи хьуна?»

¹¹ Зудчо элира: «Цхьаммо а ца йи, Эла».

«Аса а ца йо хьуна кхел, — элира Ийисас. — ДІагІо хьайна, амма кхул тІаьхьа кхин иштта долу къинош ма летаде.»]

Ийиса дуьненна елла серло ю

¹² Цул тІаьхьа юха а элира Ийисас нахе: «Со дуьненна елла серло ю. Суна тІаьхьахІоьттинарг бодашкахь лелар вац, амма цуьнан бакьдолчу дахаран серло хир ю».

¹³ ТІаккха парушхоша элира Цуьнга: «Айхьа-Хьайх тоьшалла до Ахь, цундела Хьан тоьшалла кхоччуш дац».

¹⁴ Ткъа Ийисас, жоп луш, элира цаьрга: «Аса Айса-Сайх тоьшалла деш делахь а, Сан тоьшалла кхоччуш ду. ХІунда аьлча Суна хаьа, Со мичара веана а, стенга воьду а, ткъа шуна ца хаьа, я Со мичара веана а, я Со стенга воьду а. ¹⁵ Аша адамийн ламасташка хьаьжжина кхел йо, ткъа Аса цхьанна а кхел ца йо. ¹⁶ Нагахь Ас кхел еш елахьара, Сан кхел бакь хир

* ^{7:53-8:11} Уггар ширачу тептарш тІехь и аяташ дац. Цхьаццалочу тептарш тІехь и дийцар кхечу меттигашкахь далаш ду.

^{8:5} Іамалгяр 20:10; Карлабаьккхинарг 22:22-24. ^{8:12} Маттай 5:14; Яхья 9:5.

^{8:13} Яхья 5:31.

яра, хIунда аьлча Со цхьаь вац, амма Со ваийтина Да а ву Соьца. ¹⁷ Шун товрат-хьехамна тIехь а яздина ду, шина стага дина тоьшалла бакъ ду аьлла. ¹⁸ Ткъа Сайх тоьшалла Ас-Айса а до, Со ваийтинчу Сан Дас а до».

¹⁹ ТIаккха элира Цуьнга: «Мичахь ву Хьан Да?»

Иийсас жоп делира: «Я Со а ца вевза шуна, я Сан Да а ца вевза. Шуна Со вевзахьара, Сан Да а вевзар вара».

²⁰ Иштта къамел деш вара Иийса Делан цIийнан кертахь хазнина ул-лохь, Ша хьехамаш бечу хенахь. Цхьаммо а схьа ца лецира Иза, хIунда аьлча Цуьнан хан хIинца а тIекхаьчна яцара.

Со вoьдучу шу дахкалур дац

²¹ Юха а элира Иийсас нахе: «Со дIавoьду, ткъа аша лoьхур а ву Со, шайн кьиношца лийр а ду шу. Со вoьдучу шу дахкалур дац».

²² ТIаккха бохура динан куьйгалхоша: «Ша-Шен вен-м ца воллу те Иза? Цундела боху те Цо: „Со вoьдучу шу дахкалур дац“?»

²³ Кхин а элира Иийсас: «Шу лахарчех ду, ткъа Со лакхарчех ву. Шу кху дуьненах ду, ткъа Со кху дуьненах вац. ²⁴ Ас аьлла-кх шуьга, шу шайн кьиношца лийр ду, хIунда аьлча, нагахь Суо Верг Со хиларх шу ца тешахь, шайн кьиношца лийр ду шу».

²⁵ ТIаккха элира цара Иийсага: «Хьo мила ву?»

Иийсас жоп делира цаьрга: «Аса дуьхьхьара дуьйна шуьга Со ву аьлларг ву-кх. ²⁶ Дуккха а дара Сан шух лаьцна дийца а, шу бехке а деш, ала хIума а. Амма Со Ваийтинарг бакъверг ву, ткъа хIара Суна Цуьнгара хеззнарг ду. Цу Сайна хеззначух лаьцна дуьйцу Ас дуьненна а».

²⁷ Ткъа уьш ца кхийтира, Иийсас шайга Шен стигаларчу Дех лаьцна дуьйцуш дуй. ²⁸ Цундела Иийсас элира: «Шаьш Адамийн КIант хьала-ваьккхича, тIаккха хуур ду шуна Со волуш Верг Со хилар а, Аса Сайгара хIумма ца леладар а. Ткъа Сайн Дас хьехнарг бен ца дуьйцу Ас дуьненна.

²⁹ И Со Ваийтинарг Соьца ву. Цо Со цхьа ца витина, Ас даим а Цунна луьург до дела».

³⁰ Иийсас бохург хезаш болчех дукхахберш Цунах теша буьйлабелира.

Бакъдолчо паргIатдохур ду шу

³¹ Шех теша буьйлабеллачу яхIудхошка Иийсас элира: «Нагахь шу Сан дош лардеш лелаш делахь, шу билггал Сан мурдаш ду. ³² Шуна билггал долу бакъдерг а девзар ду, цу бакъдолчо шу паргIат а дохур ду».

³³ Ткъа цара жоп делира Иийсага: «Тхо ИбрахIиман хIух а ду, тхо цкъа а цхьанна а леш ца хилла. Ахь муха боху и: „Шу паргIатдевр ду“?»

³⁴ Иийсас царна жоп делира: «Баккъалла а боху Ас шуьга: хIора къа латош верг цу кьинан лай ву. ³⁵ Лай шен оьмар хаддалц веа олахоочун

доьзалехь, ткъа КIант хаддаза доьзалхо хилла вуьсу. ³⁶ Иштта, нагахь Адамийн КIанта шу паргIатдахахь, шу билггал паргIат хир ду. ³⁷ Суна хаьа шу ИбрахIиман хIух дуйла, амма шу Со вен дагахь ду, Сан дош шайна чу ца тарло дела. ³⁸ Сайн Да волчохь гинначух лаьцна дуьйцу Ас, ткъа аша а шайн дегара хеззнарг леладо».

Шун да иблисах ву

³⁹ Иийсана жоп а луш, яхIудхоша элира: «Тхан да ИбрахIим ву».

Ткъа Иийсас элира цу яхIудхошка: «Нагахь шу ИбрахIиман хIух дела-хьара, ИбрахIима дина доллу гIуллакхаш дийр дара аша. ⁴⁰ Ткъа хIинца Со вен дагахь лoьху аш, Со шуьга билггал бакъдерг аьлла Стаг воллушехь. И бакъдерг Суна Делера хезна. Ткъа аш дийриг ИбрахIима ца дора. ⁴¹ Аша шайн дас динна гIуллакхаш до».

ТIаккха цара Иийсага элира: «Тхо кьoтIагIагина дац. Цхьа Да ву тхан. Иза Дела ву».

⁴² Иийсас элира цаьрга: «Шун Да Дела велахьара, Со шуна везар вара, хIунда аьлча Со, Делера схьа а ваьлла, кхуза схьавеана. Ткъа Со Сайгара веана вац, амма Дас ваийтина ву. ⁴³ ХIунда ца кхета те шу Сан къамелахь? Иза сан дош шуна хаза йиш йоцу дела ду. ⁴⁴ Шун да иблис ду, ткъа шуна а лаьа шайн ден лаамаш кхоочушбан. Иблис юьххьехь дуьйна а адам доьриг ду, иза бакъдолчунна тIехь ца Иийра, шеца бакъдерг доцу дела. Цо харц-дерг дуьйцучу хенахь шениг дуьйцу, хIунда аьлча иза харцдерг дуьйцург а ву, харцдолчун да а ву. ⁴⁵ Ткъа Аса билггал долу бакъдерг дуьйццухешь, Сох шу ца теша. ⁴⁶ Шух муьлхачо бехке вийр вара Со, Ас кьинош летадо аьлла? Ткъа Ас билггал долу бакъдерг дуьйцуш доллушехь, шу Сох хIунда ца теша? ⁴⁷ Ша Делера Волчо ладугIу Делан дешнашка. Амма шаьш Делера доцу дела, аша ла а ца дугIу».

ИбрахIим хилале хьалха Со хилла

⁴⁸ Аьллагунна дуьхьал жоп луш, яхIудхоша элира Иийсага: «Ткъа тхо бакъ луьйш дац: „Хьo шамранхо ву, Хьуна чохь жин ду“, — оха аьлча?»

⁴⁹ Иийсас жоп делира: «Суна чохь жин дац. Аса Сайн Ден сий до, ткъа аша Со сийсазво. ⁵⁰ Сайн сий дар ца лoьху Ас. И Лoьххург — кхел Йийриг а ву. ⁵¹ Баккъалла а боху Ас шуьга: Сан дош кхоочушдечунна цкъа а валар гур дац».

⁵² ЯхIудхоша элира Иийсага: «ХIинца билггал хии тхуна Хьуна чохь жин хилар. ХIунда аьлча ИбрахIим а велла, пайхамарш а белла, ткъа Ахь боху, Хьан дош кхоочушдеш верг цкъа а лийр вац. ⁵³ Баккъалла-м вац те Хьo тхан веллачу дел ИбрахIимал а воккха? Ткъа пайхамарш а белла. Хьайх мила ву олу Ахьа?»

⁵⁴ Иийсас жоп делира: «Нагахь Ас-Айса Сайн сийлалла дахь, и Сан сийлалла хIумма а доцург ду. Сан сий аша шайн Дела ву бохучу Сан Дас

^{8:17} Карлабаьккхинарг 19:15. ^{8:33} Маттай 3:9; Лака 3:8.

лакха доккху. ⁵⁵ Шуна-м Иза возза а ца вевзина, ткъа Суна вевза Иза. Нагахь Ас Сайна Иза ца вевза алахь, Со а хир ву шух терра харцдерг дуй-цург. Амма Суна И возза а вевза, Аса Цуьнан дош а лардо. ⁵⁶ Шун дас ИбрахИма хазахетарца ладугура Со ван везачу дийне, ткъа и де ган а гира, хаза а хийтира цунна».

⁵⁷ Иийсас аьлчачунна дуйхьал яхИудхоша элира: «Хьан хИинца а шовз-ткъе итг шо а ма ца кхаьчна? Хьуна ИбрахИм гина?»

⁵⁸ Ттаккха Иийсас элира: «Баккьалла а боху Ас шубга: ИбрахИм хилале дуййна, Со волуш Верг ву Со».

⁵⁹ Ттаккха тГулгаш схьабийцира цара Иийсана детта дагахь. Амма Иза, царна юккьехула кьайлаха чекх а ваьлла, Делан цИийнан кертара дИа-вахара.

Ша вичхьана дуййна бIаьрзе хилла волу стаг туовар

9 ¹ Ттаккха чекхволучу Иийсана ша вичхьана дуййна бIаьрзе хилла волу цхьа стаг гира. ² Иийсан мурдаша хьаттира Цуьнга: «Рабби^{д1} Хьан къа латийна дела бIаьрзе ву те и стаг, цо ша я цуьнан дас-нанас?»

³ Иийсас жоп делира: «Я цо, я цуьнан дас-нанас ца латийна къа, ткъа цунна тIехь Делан нуьцкъалаллин гIуллакхаш гайтархьама хилла иза. ⁴ Де мел ду дан деза вай Со Вайитинчо тIедехкина гIуллакхаш. ТIейогIуш буйса ю, тIаккха цхьаьнгте а хIумма а далур дац. ⁵ Со дуьненахь мел ву, дуьненна елла серло ю Со».

⁶ И дешнаш аьлла, лавтта туй а кхоьссина, цуьнца цхьа поппар бира Иийсас. Ттаккха и поппар бIаьрзечун бIаьргех хьаькхира Цо. ⁷ Цул тIаьхьа бIаьрзечуьнга элира Иийсас: «Вало, нах луйччуш болчу Шилон (иза „вахийтинарг“ бохург ду) олучу Юма тIе а гIой, хьайн юьхь йила».

Цу стага, вахана, цигахь шен юьхь йилира, тIаккха бIаьрса а гуш, иза цIа вирзира. ⁸ Лулахоша а, и стаг сагIа доьхуш шайна гиначу наха а бохура: «ХIара вац и, охьахиьна, сагIа доьхуш хилларг?»

⁹ Цхьаболчара бохура: «И стаг ву-кх иза».

Вукхара олура: «Цунах тера ву и».

Ткъа цо ша элира: «Со ву иза».

¹⁰ Ттаккха хаттарш дора цуьнга: «БIаьргаш схьа муха беллабелира хьан?» — бохуш.

¹¹ Цу стага дуйхьал жоп делира: «Иийса цIе йолчу Стага, поппар а бина, и сан бIаьргашна тIе а хьаькхна, элира соьга: „Нах луйччу Шилон олучу Юма тIе а гIой, хьайн юьхь йила“. Аса, вахана, юьхь йилира, тIаккха сан бIаьргашна са гира».

¹² Ттаккха цуьнга элира: «Мичахь ву Иза?»

Стага жоп делира: «Ца хьа суна», — аьлла.

Парушхоша бIаьрзениг товалар муха хилла таллар

¹³ И хьалха бIаьрзе хилла стаг парушхошна тIевигира. ¹⁴ Ткъа Иийсас, поппар а бина, бIаьрзениг товина де Далла лерина шобтан де дара. ¹⁵ Ттаккха парушхоша а хьаттира: «БIаьрса муха деана хьуна?» — аьлла.

Цу стага жоп делира: «Иштта, цхьа поппар а бина, сан бIаьргашна тIе-биллира Цо иза. Ттаккха ас юьхь йилира, ткъа хИинца суна бIаьрса го».

¹⁶ Ттаккха парушхойх цхьаболчара элира: «Делера вац и Стаг, Цо Далла лерина шобтан де ца лору дела».

Вукхара олура: «Шена тIехь къинош долчу стага муха гойтур ю иштта тамашийнчу гIуллакхийн билгалонаш?»

Парушхошна юкьахь къовсамаш бевлира. ¹⁷ Юха а бIаьрзе хиллачуьнга хьаттира: «Ахь хIун эр ду Цунах лаьцна, хIунда аьлча Цо хьан бIаьргашна са ма гайтина?»

Цу стага элира: «Иза пайхамар ву».

¹⁸ Ттаккха динан куьйгалхой ца тийшира и стаг, хьалха бIаьрзе а хилла, хИинца цуьнан бIаьргашна са гуш хиларх. Цундела цу стеган дай-наний шайна тIекхайкхира цара. ¹⁹ Парушхоша хьаттира цаьрга: «ХIара вуй аша вичхьана а бIаьрзе хилла ву боху шун кIант? Ткъа хИинца бIаьрса муха го цунна?»

²⁰ Цу дас-нанас, жоп луш, элира цаьрга: «Тхуна хIара кIант тхайн вуй хаьа, иза веш дуййна а бIаьрзе хилла хилар а хаьа. ²¹ Ткъа хИинца цунна бIаьрса муха го а ца хаьа тхуна, я цунна са Гайтинарг мила ву а ца хаьа. ХIара ша а ву кхиьна ваьлла стаг, цо ша дийца деза-кх шех лаьцна».

²² Иштта жоп делира цуьнан дас-нанас, шаьш динан куьйгалхойх кхерарна. ХIунда аьлча куьйгалхоша барт бинера, нагахь хьаьа а Иийса Дала лерина Кьобалвинарг ву аьлла ларахь, иза гуламан цIийнах дIакьасто. ²³ Цундела элира цу стеган дас-нанас: «Иза ша а ву кхиьна ваьлла стаг, цуьнга шега хатта аша», — аьлла. ²⁴ Ттаккха, шозлагIа а и бIаьрзе хилларг схьа а кхайкхина, цара элира цуьнга: «Тхуна-м хаьа и Стаг къинош долуш вуй. Ткъа ахьа Далла хьалха бакьдерг алал».

²⁵ Цу бIаьрзе хиллачо элира, царна жоп луш: «И Стаг къинош долуш ву я вац-м ца хаьа суна. Цхьа хIума-м хаьа суна: Со хИинцалц бIаьрзе хилла хилар а, ткъа хИинца суна са гуш хилар а».

²⁶ Юха а хьаттира цара цу стаге: «ХIун дира Цо хьуна? Хьан бIаьргаш дIа муха диллира Цо?» — аьлла.

²⁷ БIаьрзе хиллачо жоп делира царна: «Ас дийцира шуна, амма аша ла ца дуйгIира. ХИинца юха а хаза хIунда лаьа шуна? Шу-м дац те Цуьнан мурдаш хила лууш?»

²⁸ Ттаккха, иза човха а веш, парушхоша элира: «Хьо ву-кх цу Стеган мурд, ткъа тхо-м Муса-пайхамаран мурдаш ду. ²⁹ Тхуна хаьа Дала кьамел динарг Муса-пайхамар хиллий, ткъа ХIара-м мичара ву а ца хаьа тхуна».

^{9:5} Маттай 5:14; Яхья 8:12.

³⁰ Цу стага, жоп луш, элира цаьрга: «И ду-кх тамашийна хIума, шуна Иза мичара ву цахаар. Ткъа Цо-м сан бIаьргаш дIа ма биллина. ³¹ Къинош летийначаьрга Дала ла ца дугИий хаьа вайна. Амма Шех кхоьруш волчуьнга а, Шен лаам кхочушбеш волчуьнга а Дала ладугIу. ³² ХIара дуйне кхоьллинчхьана а дуйцу ца хезна-кх, цхьаммо а веш дуййна бIаьрзе хиллачу стеган бIаьргашна са гайтийтина бохуш. ³³ Нагахь Иза Делера Стаг вацахьара, Цуьнга хIумма далур а дацара».

³⁴ Ткъа динан куьйгалхоша цуьнга жоп делира: «Хьо-х верриг а къинош юкхьхь вина ву. Ахь хьобхур дара тхуна?»

Иза а аьлла, гуламан цIийнах дIакъастийра цара и стаг.

Син бIаьрзе хилар

³⁵ И стаг гуламан цIийнах дIакъастийнийла а хьйна, иза схьа а лехна, Ийсас элира цуьнга: «Теший хьо Адамийн КIантах?»

³⁶ Цу стага, жоп луш, элира: «Эла, Мила ву те Иза, со Цунах тешаш хила?»

³⁷ Ийсас элира цуьнга: «Хьуна Иза ган а гина, хIинца хьобца къамел Дийриг а Иза ву».

³⁸ ТIаккха бIаьрзе хиллачу элира: «Теша со, Веза Эла!» Иза а аьлла, Ийсан сийнна Цунна хьалха гора вуьйжира и стаг.

³⁹ ТIаккха Ийсас элира: «Со кху дуйнен чу адамаш декъадалийти веана ву. БIаьрзе болчарна са гайта а, ткъа бIаьрса долуш берш бIаьрзе бан а веана».

⁴⁰ Ийсаца хиллачу парушхоша, Цо аьлларг а хезна, элира Цуьнга: «Тхо а ду те бIаьрзе?»

⁴¹ Ийсас элира цаьрга: «Нагахь шу бIаьрзе делахьара, шуна тIехь бехк хир бацара. Ткъа хIинца аш боху: „Тхуна са го“, – цундела шун бехк шуна шайна тIехь буйсу».

Iу а, цуьнан жа а

10 ¹ «Баккъалла а боху Ас шуьга: милла а, уьстагIийн кертан кевнехула а ца волуш, кхечу некъахула чувериг, къу а, талорхо а ву. ² Ткъа кевнехула чувериг цу уьстагIийн Iу ву. ³ Ков лардеш волчу стага цунна ков дIадоьллу, ткъа уьстагIаша цуьнан озе ла а дугIу. ТIаккха, шен уьстагIийн цIераш а йохуш, уьш арадоху цо. ⁴ Шен дерриге а уьстагIий арадаьхча, иза царна хьалхаваьлла вьоду, ткъа уьстагIий цунна тIаьхьахIуьтту, шайна цуьнан аз девза дела. ⁵ Хийрачунна тIаьхьа ца доьлху уьш, амма цунах кьехка, шайна цу хийрачун аз ца девза дела».

⁶ И хьекьале дустар далийра Ийсас парушхошна. Амма уьш ца кхийти-ра Цо шайна дийцинчун маьIнах.

Iийса дика Iу ву

⁷ ТIаккха юха а элира Ийсас: «Баккъалла а боху Ас шуьга: Со уьстагIашна дина долу ков ду. ⁸ Сол хьалха мел баьккинарш берриш къуй а, талорхой а бара. Амма уьстагIаша цаьрга ла ца дуйгIира. ⁹ Со ков ду. Милла а Сох чуваьлларг кIелхьарвоккхур ву. Иза ладогIарца чу-ара а вер ву, цунна дежийла а карор ю. ¹⁰ Къу лачкъорхьама а, верхьама а, хIаллакдархьама а бен ца вогIу. Ткъа Со шун дахар хилийта а, и дахар шортонца хилийта а веана.

¹¹ Со дика Iу ву. Дикачу Iуьно шен са а дIало шен уьстагIийн дуйхьа. ¹² Ткъа йолах волу Iу, и уьстагIий шен долахь ца хиларе терра, борз йогIуш шена гича, жа а дуйтий, дIаводу. Еанчу барзо и уьстагIий хIаллак а до, уьш дIай-схьай а даржадо. ¹³ И Iу дIаводу, ша йолах Iу волу дела а, шен оцу уьстагIийн бала а боцу дела а.

¹⁴ Со дика Iу ву, цундела Суна сайнаш а бевза, сайчарна Со а вевза. ¹⁵ Дена Со вовзаре терра, Суна а вевза Да. Сайн са а дIало Ас уьстагIийн дуйхьа. ¹⁶ Кхин а уьстагIий ду Сан. Уьш кху кертара дац. И уьстагIий а ду Ас Сайн керта дало дезаш. Цара а ладугIур ду Сан озе, тIаккха царах цхьа жа а хир ду, церан цхьа Iу а хир ву. ¹⁷ Аса Сайн са, юха а схьаэцархьама, дIало дела, Сан Дена Со веза. ¹⁸ Цхьаммо а дIадоккхур дац Соьгара Сан са, амма Аса-Айса дIалур ду иза. Сан йиш ю Сайн са дIадала а, иза юха схьаэца а. И весет Ас Сайн Дегара схьаэцна».

¹⁹ Юха а, Ийсан и дешнаш бахьана долуш, нахана юкхьхь къовсам белира. ²⁰ Дукхахболчара олура: «Цунна чохь харц жин доллу, Иза хьераваьлла. Цуьнга ла а хIунда дугIу аша?» ²¹ Вукхара олура: «И дешнаш жинаша хьийзош волчу стеган дац. Харц жине дIаделлалур дуй бIаьрзе-чун бIаьргаш?»

ЯхIудхоша Iийса тIе ца оьцу

²² Iай Ярушалайм-гIалахь даздеш долу «Карладаккхар»* олу деза де тIедеара. ²³ Делан цIийнан кертара Сулим-паччахьан цIарах йолчу метехь лелаш вара Iийса. ²⁴ Кхузахь Iийсана гонах гулбеллачу наха элира Цуьнга: «Дукха латтор дуй те Ахь тхо духе ца кхиош? Хьо Дала леррина Къобалвинарг велахь, дуйхьхьал схьаалахьа тхобга».

²⁵ Ийсас жоп делира цаьрга: «Ас элира шуьга, амма шу ца теша Сох. Сайн Ден цIарах Ас деш долчу гIуллакхаша тоьшалла до Сох. ²⁶ Амма шаьш Сан

* ^{10:22} *Карладаккхар* – сири-мехкан паччахьо Ярушалаймерчу Делан цIа чохь цIун сурт дIахIоттийнера. Исраилхоша и цIу тIаьхьа Делан цIа чуйра аракхьоссинера. И деза де Делан цIа, цIан а дина, карладаккхар дагалоцуш хIоттийна дара.

уьстагех доцу дела, ца теша шу Сох. ²⁷ Сан уьстагIашна Сан аз а хеза, Суна а уьш девза, уьш Суна тIаьхъа а догIу. ²⁸ Ткъа Аса царна Дела волчоьх хедар доцу дахар ло, уьш цкъа а хIаллак а хир дац, цхьаммо а Сан карара уьш лачкъор а дац. ²⁹ Уьш Суна делла волу Сан Да массарал а воккха ву. Сан Ден куьйгара цхьаьнгте а лачкъалур дац уьш. ³⁰ Со а, Сан Да а – Тхо цхьаь ду».

³¹ ТIаккха юха а наха тIулгаш схьайцира, Ийисана деттархьама.

³² Ийисас жоп делира царна: «Сайн Дегара дуккха а дика гIуллакхаш гайтира Ас шуна. Царах муьлханиг бахъана долуш тIулгаш детта гIерта шу Суна?»

³³ Наха жоп делира Ийисана: «Ахъа дина дика гIуллакхаш бахъана долуш детта ца докку тхо Хьуна тIулгаш, амма Ахъа, Дела сийсаз а веш, Хьуо адам доллушехъ, Хьайх Дела варна детта докку».

³⁴ Ийисас юха а жоп делира царна: «Яздина дац ткъа шун товрат хьехамаш тIех а: „Ас аьлла, шу деланаш ду“? ³⁵ Нагахъ Делан дош дIакхъачна-чарех а деланаш аьлла хилча (ткъа Делан Йозанашца къийса йиш ма-яц), ³⁶ тIаккха хIинца а эр ду те аша, оцу стигаларчу Дас къобалвина кху дунен чу Ваийтинчуьнга: „Ахъ Иеса къамел до“, – Ас шайга: „Со Делан КIант ву“, – аларна? ³⁷ Нагахъ Ас Сайн Дас до гIуллакхаш деш дацахъ, Сох ма тешалаш. ³⁸ Амма, нагахъ Ас и гIуллакхаш деш хилча, шайш Сох ца тешахъ а, Ас дечу гIуллакхех теша. ТIаккха мукъана а кхетар хир ду шу, Сан Да Соьца а, Со Цуьнца а – тхо цхьаь дуйла».

³⁹ ТIаккха юха а лийхира цара Ийиса, схьалаца дагахъ, амма Иза церан карара велира.

⁴⁰ Юха а Йордан-хин вукху агIор йолчу, хьалха Яхъяс нах хих чекх-баьхначу меттиге вахара Ийиса. Цигаьхъ висира Иза. ⁴¹ Дукха нах баьхкира Ийисана тIе. Цара бохура: «Яхъяс тамашийнчу гIуллакхийн цхьа а билгало ца гайтина, амма цо Кхунах лаьцна аьларг дерриг а бакъ хилла». ⁴² Цигаьхъ дукха нах тийшира Ийисах.

ЛаIзар валар

11 ¹ Бет-ХIина олучу юьртагъ Iаш вара, ЛаIзар цIе а йолуш, цхьа хьенех. Иза чIогIа цомгуш вара. И Бет-ХIина олу юрт яра Марем а, цуьнан йиша Марта а ехаш йолу меттиг. ² Ткъа и Марем яра, Везачу Элана тIе хаза хьожа йогIу деза даьтта а доьттина, Цуьнан когаш шен коьртан месашца бакъон берг. Ткъа и цомгушниг Мареман ваша ЛаIзар вара.

³ Цу йижарша хабар дахьийтира Ийисана тIе: «Эла, хIара Хьуна везаш верг цомгуш ву», – аьлла.

⁴ И хаам Шена хезча, Ийисас элира: «И цамгар Южаллина яц, амма цуьнгахула Делан КIентан сийлалла гайтархьама ю».

⁵ Ийисана езара Марта а, цуьнан йиша а, ЛаIзар а. ⁶ Ткъа ЛаIзар цомгуш ву аьлла Шена хезна доллушехъ, кхин а ши де даьккхира Ийисас оцу Ша

волчу меттехъ. ⁷ Цул тIаьхъа Ийисас Шен мурдашка элира: «Юха а ЯхIуд-махка гIо вай».

⁸ Ткъа мурдаша элира Цуьнга: «Рабби!^д Дукха хан ма яц яхIудхоша Хьуна тIулгаш детта дагахъ Хьо лехна. Ткъа Хьо юха а ваха воллу?»

⁹ Ийисас жоп делира: «Шийтта сахът дац денна чохъ? Дийнахъ лелаш верг гал ца волу, хIунда аьлча цунна кху дуненан серло го. ¹⁰ Амма буйсанна лелаш верг галволу, хIунда аьлча цуьнца серло ца хуьлу». ¹¹ Иза а аьлла, юха а тIетуйхира Ийисас: «Вайн доттагIа ЛаIзар наб еш ву, ткъа Со иза самаваккха воьду».

¹² Мурдаша элира Цуьнга: «Эла! Нагахъ цунна наб кхеттехъ, толур ма ву иза».

¹³ Амма Ийисас ЛаIзаран валарх дуйцура, ткъа мурдашна моьттура Ийисас ЛаIзарна наб кхетта боху. ¹⁴ ТIаккха Ийисас дуьххьал дIаэлира царга: «ЛаIзар дIакхелхина. ¹⁵ Ткъа цигаьхъ цахиларна воккхавеш ву Со шун дуьхъа, шу Сох тешийтархьама. Ткъа хIинца гIо вай и волчу».

¹⁶ ТIаккха TIамас, шех Шалавинарг олуш волчо, элира вукху мурдашка: «Вай а доьлху цига, Цуьнца цхьаьна далархьама».

Ийиса ву велларг денвеш Верг а, дахар луш Верг а

¹⁷ Схьакхъачначу Ийисана диь де хьалха дуйна къуббанна чохъ Iуьллуш карийра ЛаIзар. ¹⁸ Бет-ХIина олучу гIалина а, Ярушалаймана а юкьаьхъ кхо чаккхарма^д хиллал некъ бара. ¹⁹ Дукха яхIудхой баьхкинера Мартина а, Маремна а тIе церан ваша ЛаIзар кхалхар бахъана долуш кадам бан. ²⁰ Ийиса вогIуш ву аьлла хезна, Марта Цунна дуьхьальяхара. Ткъа Марем цIаьхъ йисира.

²¹ TIекхъачча, Мартас Ийисага элира: «Эла, нагахъ Хьо кхузахъ хиллехъара, лийр ма вацара сан ваша. ²² Амма суна хIинца а хаьа-кх Ахъ Деле мел дехнарг Дала Хьуна лург хилар».

²³ Ткъа Ийисас элира цуьнга: «Денлур ву хьан ваша».

²⁴ Мартас элира Ийисага: «Нах денлур болчу тIаьхьарчу дийнахъ иза а денлур вуй хаьа суна».

²⁵ Ийисас элира цуьнга: «Со ву адамаш ден Дийриг а, адамашна дахар Лург а. Сох тешаш волчун, нагахъ и велча а, цкъа а хедар доцу дахар хир ду. ²⁶ Муьлхха а, и хедар доцу дахар а долуш, Сох тешаш верг цкъа а лийр вац. Теший хьо оцунах?»

²⁷ Мартас жоп делира: «ХIаь, Веза Эла! Со теша Хьо Дала леррина Къобалвинарг а, дунен чу ван везаш волу Делан КIант а вуйла».

Ийисан велхар

²⁸ Иза а аьлла, яхана шен йиша Марем схьа а кхайкхина, цуьнга къайлаха элира Мартас: «Устаз кхузахъ ву, Хьоьга кхойкху Цо».

²⁹ И хезча, Марем, сихха хьала а гIаьттина, Ийисана тIеяхара. ³⁰ Ийиса хIинца а юьрта чу кхачаза вара. Иза хIинца а Марта Шена дуьхьалкхетта

^{10:33} Iамальяр 24:16. ^{10:34} Забур 81:6. ^{10:40} Яхъя 1:28. ^{11:1} Лака 10:38, 39. ^{11:2} Яхъя 12:3.

хиллачу меттехь лаьтгаш вара. ³¹ТIаккха Марем, сихха хьала а Гаьттина, араьлча, цунна синтем беш баьхкина болчу яхIудхошна иза къуббанна тIейоьдуш ю мьоттира, цигахь елхархьама. Уьш Маремана тIаьххе бахара. ³²Ткъа Марема, Ийса волчу дIакхаьчча, Иза а гина, Цуьнан когашка а йобжна, элира: «Эла! Хьо кхузахь хиллехьара, лийр ма вацара сан ваша».

³³Йоблху Марем а, боьлху цуьнца баьхкина яхIудхой а гина, са карзахдаьлла, дог доьхна вара Ийса. ³⁴Ийсас элира: «Мичахь охьавиллина аша иза?»

Цара жоп делира: «ГПой, хьажахь, Эла!» ³⁵Ийсан бIаьргех хиш деара. ³⁶ТIаккха яхIудхоша бохура: «Ма везаш хилла Цунна иза!» ³⁷Амма яхIудхойх цхьаболчара бохура: «Оцу бIаьрзечу стеган бIаьргаш схьабиллинчу Кхуьнан хIара стаг ца валийта а ницкъ ца кхечира те?»

ЛаIзар веллачуьра денвар

³⁸Ийса, юха а Шен дог доьхна а волуш, къуббанна тIевеара. Иза хьех яра, дуьхьал биллина тIулг а болуш. ³⁹ТIаккха Ийсас элира: «ДIакарчабе и дуьхьалара тIулг».

Веллачун йишас Мартас элира Ийсага: «Эла! Вон хьожа йогIу цунах, хIара добалгIа де ма ду иза дIавоьллина».

⁴⁰Ийсас элира цуьнга: «Хьобга ца аьлла Аса, нагахь хьо тешахь, Делан сийлалла гур ю хьуна?»

⁴¹ТIаккха тIулг дIакарчийра. Ткъа Ийсас, бIаьргаш хьала а хьажийна, элира: «Дада! Баркалла боху Ас Хьуна, Со Хьуна дIахазарна. ⁴²Суна-м хаьара, Хьуна гуттара а Со дIахезий. Амма кху гонах лаьтгачу нехан дуьхьа элира Ас иза, Со Ахь вайитина хиларх уьш тешийтархьама».

⁴³Иза а аьлла, Ийсас чIогIа мохь туьйхира: «ЛаIзар! Аравала!» – аьлла.

⁴⁴ТIаккха и велла хилларг, куьйгех а, когех а йихкина кисин асанаш а йолуш, дIахьарчийна корта а болуш, къуббанна чуьра аравелира. Ийсас элира цаьрга: «ДIа а вастий, дIавахийта иза».

⁴⁵ТIаккха Марем йолчу баьхкинчу яхIудхойх дукхахберш, Ийсас динарг а гина, тийшира Цунах. ⁴⁶Ткъа царах цхьаберш парушхошна тIебахара. Ийсас динарг дийцира цара парушхошка. ⁴⁷ТIаккха динан коьртачу дайша а, парушхоша а, коьртачу кхеташо а гулIина, элира: «ХIун дийр дара те вай? ХIунда аьлча хIокху Стага дукха тамашийнчу Гуллакхийн билгалонаш ма гойту? ⁴⁸Нагахь вай Иза иштта витахь, массо а нах Цунах тешар бу. ТIаккха, римхой а баьхкина, цара вайн Делан цIа а, вайн халкъ а хIаллакдийр ду».

⁴⁹Царах цхьаммо, цу шарахь динан коьрта да волчу Кайбас, элира: «Шуна хIумма а ца хаьа, ⁵⁰я шу кхета а ца кхета шайна гIоле йолчух. И цхьа стаг массо а халкъан дуьхьа валар гIоле ю, дерриг халкъ хIаллакхуьлчул».

⁵¹Иза Кайбас ша-шегара ца элира. Амма ша цу шарахь динан коьрта да хиларна, цо Делера болу хаам бовзуйтуш, аьллера, Ийса вайн халкъан

дуьхьа лийр ву аьлла. ⁵²Амма халкъан дуьхьа хилла а ца Iаш, дIасадаьржина долу массо а Делан бераш схьа а гулIина, уьш цхьаьнатохархьама а хила дезаш дара иза. ⁵³Цу дийнахь дуьйна Ийса вен сацам бира цара. ⁵⁴Цундела Ийсас Ша яхIудхошна юкьахь лелаш ца гойтура. Цигара дIа а ваьлла, яьссачу аренна гергахь болчу махка вахара Ийса. Цигахь Эпрам олучу юьртахь сецира Иза Шен мурдашца.

⁵⁵Ткъа тIедан герга дара жуьгтийн Пасахь^д олу деза де. И деза де тIекхачале, оцу махкара дукха адам деара Ярушалайме, дино ма-бохху цIандалархьама. ⁵⁶Цу адамаша Делан цIийнан кертахь Ийса лобхура. Цигахь шаьш лаьтгаш, наха вовшашка хьоттура: «Шуна муха хета? ВогIур-м вац те Иза кху дезачу дийнахь?»

⁵⁷Ткъа динан коьртачу дайша а, парушхоша а нахе омра дира, нагахь цхьанна Ийса мичахь ву хаалахь, И волу меттиг схьайийца аьлла, Иза лацархьама.

Бет-ХIинехь Ийсана тIе деза даьтта доттар

(Маттай 26:6-13; Марк 14:3-9)

12 ¹Иштта, Пасахьан деза де тIекхача ялх де дисича, Бет-ХIина олучу гIала веара Ийса. Ийсас веллачуьра денвина волу ЛаIзар а вара цигахь вехаш. ²Цигахь суьйренан пхьор кечдинера Ийсана. Марта а яра гIуллакхаш деш. И ЛаIзар а вара Ийсаца пхьор дуучаьрца. ³ТIаккха Марема, цхьа герка^д хиллал нард олучу зезагех даьккхина долу деза даьтта, схьа а эцна, Ийсан когаш тIе доьттира. Цул тIаьхьа шен коьртара месашца Ийсан когаш бакьийра цо. Ткъа и цIа хаза хьожа йогIучу даьттанан хьожанах дуьзира. ⁴ТIаккха Ийсан мурдех цхьаммо, ЯхIуд-Искархочо, тIаьхьа Ийсана ямартло ен волчо, элира: ⁵«И деза даьтта кхо бIе динари^д ахчанах дохка а доьхкина, мискачарна дIа хIунда ца дийкьира вай?» ⁶И ша аьлларг ца элира цо мискачу нехан бала кхаьчна, ткъа ша къу хиларна элира. Шегахь мурдийн ахча Iалашдеш лелош болу тIоьрмаг болу дела, нагахь цу чу тосучу ахчанах хIума схьаоьцура цо шена.

⁷ТIаккха Ийсас элира: «Йита и зуда. Шена ца хуьшехь, Со дIавуллун волчу денна Iалашдина хилла цо и даьтта*». ⁸ХIунда аьлча мисканаш гуттар а хир бу шуьца, ткъа Со даим хир вац шуьца».

ЛаIзарна дуьхьал бина барт

⁹Дукхах болчу яхIудхошна хиира Ийса цигахь вуйла. Ийса гархьама хилла а ца Iаш, Цо веллачуьра денвина волу ЛаIзар ган а баьхкинера уьш.

* ^{12:7} Шена ца хуьшехь, ...цо и даьтта. Я иштта: Бухадиснарг Со дIавуллучу денна Iалашдойла цо.

¹⁰Ткъа динан коьртачу дайша ЛаӀзар а вен сацам бира. ¹¹Хунда аьлча ЛаӀзар бахъана долуш баьхкина дукхах болу яхӀудхой, динан куьйгалхойх дӀа а къабстина, Иийсах тийшира.

Иийса декъалварца Ярушалайма чувар
(Маттай 21:1-11; Марк 11:1-11; Лака 19:28-40)

¹²Шолгачу дийнахь Пасахь даздан баьхкинчу дукхачу нахана хезира, Иийса Ярушалайме вогуш ву аьлла. ¹³Уьш, хурманийн диттийн гаьннаш карахь а долуш, Иийсана дуьхьалбаьхкира. Цара аз айдина маьхъарий дегтара:

«ХӀашанна!»

Декъала ву Везачу Элан цӀарах вогуш волу

Исраилан Паччахь!»

¹⁴Ткъа Иийса, цхьа къона вир карийна, цунна тӀе хиира, Делан Йозанаш тӀехь яздина ма-хиллара:

¹⁵ «Ма кхералахь, Цийонан йо!»**

ХӀара хьан Паччахь вогу,

къоначу вира тӀе а хиьна».

¹⁶Цуьнан мурдаш юьхьанца ца кхийтира цунах. Амма, тӀаьхьа, Иийсан сийлалла кхочушхилча, кхийтира уьш, и дешнаш Цунах лаьцна яздина хиларх а, и дерриг а Цунна дина хиларх а.

¹⁷Хьалха Цо ЛаӀзар къуббанна чуьра схьакхайкхинчу хенахь а, Цо иза веллачуьра денвинчу хенахь а Иийсаца хиллачу наха цунах тоьшалла дора.

¹⁸Иийсас оцу тамашийнчу гуллакхан билгало яр хезна, Цунна дуьхьалбаьхкира нах. ¹⁹Парушхоша вовшашка бохура: «Гой шуна, вай-м хӀумма а дан ца ларий? Ткъа дерриг дуьне а Цунна тӀаьхьаӀуттуш ма лаьтта!»

Цхьаболчу грекахоша Иийса лахар

²⁰Пасахьан дезачу дийнахь Далла Іамал ян баьхкинчарна юкъахь грекахой а бара. ²¹Галилай-махкара Бет-Саида-Галара волчу Пилапана тӀебахара уьш. Цара, дехарш деш, элира Пилапе: «Олахо, тхуна Иийса ган лаьа».

²²Цунах лаьцна Пилапа Іандаре дӀаэлира. ТӀаккха Іандара а, Пилапа а, вахана, Иийсага дӀаидийцира грекахошна луург. ²³Иийсас, жоп луш, элира цу шинга:

«ТӀекхьачна Адамийн КӀентан сийлалла дӀагойту сахьт. ²⁴Баккъалла а боху Ас шуьга: нагахь кӀен буьртиг лаьтта боьжча, хӀаллак ца хилахь, иза ша буьсур бу. Ткъа нагахь иза ша хӀаллакхилахь а, дуккха а стом лур бу

* ^{12:13} *ХӀашанна!* – иза «КӀелхьардаха!» бохург ду, ткъа цу меттехь «Далла бу хастам!» бохучух терра ду.

** ^{12:15} *Цийонан йо!* – Ярушалайм-Галара бахархой.

^{12:13} Забур 117:25, 26. ^{12:15} Закри-ЯхӀу 9:9.

цо. ²⁵Шен са дезачо иза хӀаллакдо. Ткъа кху дуьненахь шен са ца дезачо, Дела волчохь хедар доцучу дахаре кхачархьама, Іалашдийр ду иза. ²⁶Милла а Суна гуллакх деш верг Суна тӀаьхьаӀуттийла. Иза Со волччохь Сан ялхо а хир ву. Милла а Суна гуллакх деш верг Сан Дас лорур а ву».

Иийсас Шен толамах лаьцна дуьйцу

²⁷«Ткъа хӀинца Сан са карзахдаьлла. ХӀун ала те Ас? „Дада, кӀелхьарваккхьа Со кху сахьтах“? Амма кху сахьтана веана ма ву Со. ²⁸Дада! Гучуяккхьа Хьайн цӀеран сийлалла!»

ТӀаккха стигалшкара аз хезира: «Ас Сайн цӀеран сийлалла гайта а гайтина, ткъа хӀинца кхин а гойтур а ю», – аьлла.

²⁹Цигахь лаьтташ болчу, иза хезначу наха бохура: «Иза стигал къовхьар дара».

Ткъа вукхара бохура: «Малико къамел дира Цуьнца».

³⁰Цара аьллачунна дуьхьал Иийсас элира: «Сан дуьхьа даийтина дацара и аз, амма шун дуьхьа даийтина дара иза. ³¹ХӀинца кху дуьненна кхел хуьлуш ю. Кху дуьненан эла дӀаэккхор ву хӀинца. ³²Со лаьттара хьалаваьккхича, массо адам Сайна тӀеозор ду Ас».

³³Иза Иийсас элира, Шен валар муха хир ду хайитархьама. ³⁴Наха Иийсага элира: «Тхуна хезна товрат-хьехам тӀехь, Дала леррина Кьобалвинарг даим а вехар ву аьлла, дуйла. Ткъа Ахь муха боху: „Адамийн КӀант хьалаваьккхина хила везаш ву? Мила ву и Адамийн КӀант?“»

³⁵ТӀаккха Иийсас элира цаьрга: «ХӀинца а кӀезигчу ханна серло ю шуьца. Серло йолччуьра, лела шу, шаьш бодане дӀа ца хьулдайта. Ткъа боданехь лелачунна ша стенга воьду а ца хаьа. ³⁶И серло шуьца йолччуьра, теша цу серлонах, ТӀаккха серлонан кӀентий хир ду шух». Иза а аьлла, Иийса, дехьа а ваьлла, къайлавелира царах.

ЯхӀудхойн цатешар

³⁷Оццул дукха тамашийнчу гуллакхийн билгалонаш гайтира Иийсас нахана, хӀетте а тешаш бацара уьш Цунах. ³⁸Иза дара ЕшаӀ-ЯхӀу-пайхамаро аьлла хӀара дешнаш кхочушхилийтархьама:

«Веза Эла, мила тийшира тхоьгара хезначух?»

Хьанна хааделира Везачу Элан нуьцкъала куьг?»

³⁹Цу нехан тешийла а дацара, ЕшаӀ-ЯхӀу-пайхамаро кхидӀа а иштта аьлла дела:

⁴⁰ «Дала церан бӀаьргаш бӀаьрзе бинера,
церан дегнаш а шога динера,

^{12:25} Маттай 10:39; 16:25; Марк 8:35; Лака 9:24; 17:33. ^{12:34} Забур 109:4; ЕшаӀ-ЯхӀу 9:7; Яхьазкхил 37:25; Даниал 7:14. ^{12:38} ЕшаӀ-ЯхӀу 53:1 (Грекийн). ^{12:40} ЕшаӀ-ЯхӀу 6:10 (Грекийн).

церан б'аьргашна са ца гайта а,
 церан дегнаш т'аьхьа ца кхийта а,
 уьш шайна Го дайтархьама Шена те ца бахийта а. –
 Ас уьш то а бийр бара!»

⁴¹ Иштта аьллера ЕшаI-ЯхIу-пайхамаро, шена Иийсан сийлалла гича. Иза Иийсах лаьцна аьллера цо. ⁴² Ур-атталла куьйгалхошна юкьара а духахберш тийшира Иийсах. Амма шаьш парушхойх кхерар бахьана долуш, цара ца хаййтира шаьш тешний. Уьш кхоьрура шаьш гуламан цIийнах д'акъасторах. ⁴³ ХIунда аьлча шайна адамашкара долу сийдар Дала сийдарал а сов дезарна.

Тешар а, цатешар а

⁴⁴ Т'аккха Иийсас д'акхайкхадира нахе: «Сох тешаш верг, Сох тешна а ца Iаш, Со Ваийтинчух а теша. ⁴⁵ Со гуш волчунна Со Ваийтинарг а го. ⁴⁶ Серло санна веана Со кху дуьнен чу, Сох тешнарг цхьа а боданехь ца витархьама. ⁴⁷ Нагахь санна цхьаммо Сан дешнаш шена хезча, уьш ца лардахь а, Ас цунна кхел йийр яц. ХIунда аьлча Со дуьненна кхел ян веана вац, амма дуьне к'елхьардаккха веана ву. ⁴⁸ Со юхатухуш а, Сан дешнаш те ца оьцуш а волчун шен кхел ю. Ас аьлладу дашо йийр ю цунна кхел т'аьхьарчу дийнахь. ⁴⁹ ХIунда аьлча Аса Сайгара ца боху, амма Со ваийтинчу Сан Дас весет дина Соьга, Аса хIун ала а, хIун дийца а деза олуш. ⁵⁰ Суна хаьа, Делан весето Ша волчохь хедар допучу дахаре валавой. Цундела Айса бохург, Сайн Дас ма-аллара, боху Ас».

Иийсас Шен мурдийн когаш билар

13 ¹ Пасахьан деза де т'екхочуш дара. Ша кху дуьненара Шен Дена т'еваха веза хан т'екхачний хаьара Иийсана. Дуьненара Шенаш безара Иийсана, т'кьа хIинца Шен безам ма-барра кIорггера гайтира Иийсас царна. ² Суьйренан пхьор дуучу хенахь Иийсана ямартло ян дагатесиара иблисо ШамIа-Искархочун кIантана ЯхIудана. ³ Т'кьа Иийса хууш вара стигалшкара Шен Дас дерриг а Шен кара деллий а, Ша Делера схьаваьллий а, хIинца Далла т'евоьдий а. ⁴ Иштта Иийсас, хьала а г'аьттина, Шен т'ехулара бедар схьаьаккхира. Т'аккха гата схьа а эцна, иза Шен г'одаюкьах дихкира. ⁵ Цул т'аьхьа теса чу хи доьгтира Иийсас. Т'аккха мурдийн когаш била а буьлуш, уьш Шен г'одаюкьарчу гатанца бакьабан волавелира Иза. ⁶ Иштта ШамIа-Кипина те а вахара Иийса, т'кьа вукхо элира Цуьнга: «Веза Эла, Ахь буьлур бара сан когаш?»

⁷ Иийсас жоп делира: «Ас дийриг ц'кьа хIинца хIун ду ца хаьа хьуна, амма т'аьхьа кхетар ву хьо».

⁸ Т'аккха Кипас элира Цуьнга: «Буьлур бац Ахь-м сан когаш ц'кьа а».

Т'кьа Иийсас жоп делира Кипе: «Ас уьш ца билахь, Сох доьзна хьан хIумма а хир дац-кх».

⁹ Т'аккха ШамIа-Кипас элира Цуьнга: «Веза Эла, когаш билина а ца Iаш, сан куьйгаш а, корта а билахь!»

¹⁰ Иийсас элира цуьнга: «Лийчиначун ши ког бен била ца оьшу, хIунда аьлча иза верриг а ц'ена ву. Шу а ц'ена ду, дерриш дацахь а». ¹¹ Иийсана-м везара Шена ямартло ен верг. Цундела элира Цо: «Шу дерриш ц'ена дацахь а», – аьлла.

¹² Мурдийн когаш билина а ваьлла, Шен бедар схьа а эцна, Иийса юха а Шен метте д'атевжира. Т'кьа мурдашка Цо элира: «Хабий те шуна Ас шайна динарг хIун ду? ¹³ Аша Сох „Устаз“ а, „Веза Эла“ а олу, иза нийса олу аша, Со Иза ван а ву. ¹⁴ Иштта, шун Веза Эла а, Устаз а воллушехь, Аса а шун когаш билча, аша а била беза вовшийн когаш. ¹⁵ Аса масал гайтира шуна. ХIинца Ас шайна динарг шуьга вовшашна а дайтархьама. ¹⁶ Баккьалла а боху Ас шуьга: „Ялхо шен олаочул лакхара вац. Иштта вахийтинарг а ша ваийтинчул лакхара вац“. ¹⁷ Иза шуна хаа а хаахь, и аша кхочуш а дахь, декьала хир ду шу. ¹⁸ Шух массарах лаьцна ца боху Ас иза. Суна безза Айса хаьржинарш. Амма кхочушхила деза Делан Йозанаш т'ехь яздина долу: „Соьца бепиг дууш волчо Суна те куьг айина“, – боху дешнаш. ¹⁹ ХIинца хьалххе д'ахоуьйту Ас шуьга хиндерг, иза кхочушхилале, т'аккха и кхочушхилла даьлча, Со Со Верг хиларх шу тешийта.

²⁰ Баккьалла боху Ас шуьга: Ас Вохуьйтург т'еоьцуш волчо Со т'еоьцу, т'кьа Со т'еоьцучо Со Ваийтинарг а т'еоьцу».

*Иийсас Шена ямартло хьан йийр ю д'Идийцар
 (Маттай 26:20-25; Марк 14:17-21; Лака 22:21-23)*

²¹ И кьамел дича, Иийсан са б'арзделлера. Цо, тоьшалла деш, элира: «Бакьдерг боху Ас шуьга, шух цхьаммо ямартло йийр ю Суна».

²² Т'аккха мурдаш, цецбевлла, вовшашка хьоьжура, Цо хьаных лаьцна боху ца кхеташ. ²³ Мурдех Иийсана кьаьсттина везаш волу цхьаь Цуьнан некха те тевжина Iаш вара. ²⁴ Оцу мурде ШамIа-Кипас хичаш йира, и Цо вуьйцург мила ву те, Иийсага хаттахь аьлла. ²⁵ Оцу мурдо, Иийсан некха те корта а биллина, хаьгтира Цуьнга: «Веза Эла! Мила ву иза?» – аьлла.

²⁶ Иийсас жоп делира: «Аса хIара баьпкан юьхк, кеда чу а Юьгтина, д'акховдон ерг ву».

Т'аккха Иийсас баьпкан юьхк, кеда чу а Юьгтина, ШамIа-Искархочун кIанте ЯхIуде д'акховдийра. ²⁷ ЯхIуда а баьпкан юьхк схьа-ма-ийци, цу сахьттехь, цунна чу иблис дуьйлира. Т'аккха Иийсас элира ЯхIуде: «И хьо дан воллург сихха дей вала».

²⁸ Амма Иийсана юххехь д'атевжина Iаш болчех цхьа а ца кхийтира, Иийсас стенах лаьцна боху цуьнга. ²⁹ ЯхIудехь ахча долу т'оьрмаг хиларна,

13:12-15 Лака 22:27. 13:16 Маттай 10:24; Лака 6:40; Яхья 15:20. 13:18 Забур 40:10.

13:20 Маттай 10:40; Марк 9:37; Лака 9:48; 10:16.

царах цхьаболчарна мьоттира, Ийсас цуьнга: «Дезачу денна вайна оьшург эца», — я: «Мискачарна сагIа ло», — боху.

³⁰Ткъа ЯхIуд, и баьпкан юьхк схьа а эцна, цу сахьтехь аравелира. Арахь буййса яра.

Керла гIуллакх тIедиллар

³¹Иштта, ЯхIуд араваьлча, Ийсас элира: «ХIинца Адамийн КIентан сийлалла а гучуели, ткъа Делан сийлалла Цуьнгахула гучуяьккхи. ³²Нагахь Делан сийлалла Цуьнгахула гучуяьккхича, тIаккха Дала а Шехахула Адамийн КIентан сийлалла гучуйоккху. Кестта Дала Цуьнан сийлалла гучуйоккхур ю.

³³Бераш! ХIокхул тIаьхьа кхин дукха хир вац Со шуьца. Льохур ву аша Со. Амма Ас динан куьйгалхошка ма-аллара: „Со вьодучу шун догIийла яц“, иштта хIинца шуьга а боху Ас изза. ³⁴ХIинца керла гIуллакх тIедуьллу Ас шуна: вовшийн дезаш хила. Суна шу ма-деззара, иштта шуна а дезийла вовшийн. ³⁵Нагахь шун вовшашка безам хилахь, тIаккха хуур ду массарна а шу Сан мурдаш хилар».

*Ийсас хьалххе дIахоуьйту Кипас Ша дIатосург хилар
(Маттай 26:31-35; Марк 14:27-31; Лака 22:31-34)*

³⁶ШамIа-Кипас хьаттира Ийсага: «Веза Эла! Хьо стенга вьоду?»

Ийсас жоп делира цуьнга: «Со вьодучу цкъа хIинца валур вац хьо, амма тIаьхьо вьогIур ву хьо Суна тIаьхье».

³⁷Кипас хьаттира Ийсага: «Сан йиш хIунда яц те хIинца Хьуна тIаьхьа ван? Сайн са а дIалур ду-кх ас Хьан дуьхьа».

³⁸Ийсас жоп делира: «Хьайн са а дIалур ду боху ахь Сан дуьхьа? Бакьдерг боху Ас хьобга: „НIаьна кхайкха а кхайкхале, кхузза Сох дIакъаьстар ву хьо“».

Ийса Дена тIе бьоду некъ бу

14 ¹«Сингаттаме ма хуьлийла шун дегнаш. Делах а тешалаш, Сох а теша. ²Сан Ден цIахь дуккха ю чьонаш. Со шуна меттиг кечьян вьоду. Иза иштта дацахьара, Ас и эр дацара шуьга*. ³Аса, ваха а вахана, шуна меттиг кечийна яьлча, тIаккха юха а веана, Со волчу дIадуьгур ду шу, шу а Со волчохь хилийтархьама. ⁴Со вьодучу метте болу некъ а бевза шуна».

⁵ТIаккха ТIамас элира Цуьнга: «Веза Эла, тхуна-м ца хаьа, Хьо стенга вьоду, тхуна муха бевзар бу и некъ?»

* ^{14:2}Со шуна меттиг кечьян вьоду ...дацара шуьга. Я иштта: Уьш яцахьара, эр дарий Ас шуьга: «Шуна меттиг кечьян вьоду Со?»

⁶Цунна дуьхьал Ийсас элира: «Со бу шуна некъ а, билггал долу бакьдерг а, дахар а. Цхьа а ца вьоду Дена тIе, Соьгахула бен. ⁷Шуна Со вевзахьара, Сан Да а вевзар вара шуна. Ткъа хIинца дуййна дIа Иза вовза а вевзина, ган а гина шуна».

⁸Пилапа элира Ийсага: «Веза Эла, гайтахьа тхуна Да, иза тоьар дара-кх тхуна тIаккха».

⁹Ийсас элира цуьнга дуьхьал: «Оццул дукха хенахь дуййна ву Со шуьца, ткъа хIинца а ца вевза хьуна Со, Пилап? Со гиначунна Да а гина, ткъа ахьа и муха боху: „Гайтахьа тхуна Да“? ¹⁰Ткъа хьо ца теша, Со Деца хиларх а, Да Соьца хиларх а? Аса шуьга олу дешнаш Соьгара дац. Соьца хуьлуш волчу Сан Дас деш ду и Шен гIуллакаш. ¹¹Тешалаш Сох, Со Деца хиларх а, Да Соьца хиларх а. Ткъа шу цунах ца тешахь, Ас дечу гIуллакашкхула мукъана а теша Сох. ¹²Бакьдерг боху Ас шуьга: и Ас дийриг Сох тешачуьнга а далур ду. Кхин а сов гIуллакаш далур ду цуьнга, хIунда аьлча Со Сайн Да волчу вьоду. ¹³ТIаккха аша Сан цIарах дехнарг Ас кхочушдийр ду, Ден сийлалла Цуьнан КIантехула гучуяьккхархьама. ¹⁴Ткъа аша хIуьа а Сан цIарах дехахь, Ас кхочушдийр ду иза».

Делан Са лур ду алар

¹⁵«Нагахь шуна Со везахь, Ас шайна тIедиллина гIуллакаш а кхочушде аша. ¹⁶Ткъа Аса Дега доьхур ду, тIаккха Цо кхин „гIо Дийриг“ лур ву шуна, Иза абаде кхаччалц шуьца хилийта. ¹⁷Билггал бакьдерг гойту Са лур ду шуна, дуьнене тIезцалур доцу, шена Иза ган а ца го дела а, И довза а ца девза дела а. Ткъа шуна девза Иза, И шуьца долу дела а, шуна чохь И хир долу дела а. ¹⁸Байлахь дуьтур дац Ас шу. ВьогIур ву Со шу долчу. ¹⁹Кестта дуьненна гур вац Со, амма шуна гур ву Со. Соьца дахар хиларна, шу а дехар ду*. ²⁰Цу дийнахь хуур ду шуна Со Сайн Деца хилар а, шу Соьца хилар а, Со а шуьца хилар а. ²¹Ас тIедиллина гIуллакаш тIе а оьцуш, уьш кхочушдеш верг ву Со везарг. Ткъа Со везнарг Сан Дена а везар ву. Суна а везар ву иза, Аса Со гойтур ву цунна».

²²Искархо воцуш, кхечу ЯхIуда элира Ийсага: «Веза Эла! И хIун ду? Хьо тхуна хIунда гайта воллу Хьо, дуьненна а ца гойтуш?»

²³Ийсас элира цуьнга: «Нагахь стагана Со везахь, цо Сан дош лардийр ду. Сан Дена иза везар ву, ткъа Вай и волчу а гIур ду, вайшна хIусам а йийр ю цигахь. ²⁴Со ца везачо Сан дешнаш а тIе ца оьцу. Ткъа шуна хезаш долу дош Сан дац. Иза Со вайитинчу Ден ду.

²⁵ХIара Ас дийцира шуьга, Со шуьца а волуш. ²⁶Ткъа шуна гIо Дийриг, Шен Са, доуьйтур ду Сан Дас. Сан дуьхьа доуьйтур долчу цу Делан

* ^{14:19}Кхин тайпа гочдан мега: Амма шуна гур ву Со, хIунда аьлча Соьца дахар ду, шу а дехар ду.

Сино хьобхур ду шуна массо хIума а. Ас шуьга мел дийцинарг дага а доуьтур ду Цо шуна.

²⁷ Машар буьту Ас шуна, Сайн машар ло Ас шуна. Дуьнено ца луччу тайпана, машар ло Ас шуна. Синтем боцуш ма хуьлийла шун дегнаш, кхера а ма лойла уьш.

²⁸ Шуна хезира-кх Ас шуьга абларг: „Со дIавоьду, юха а вогIур ву Со шу долчу“. Со шайна везахъара, хазахетар дара шуна Со Дена тIевоьдуш хилар, Сан Да Сол лакхара волу дела.

²⁹ ХIинца, хьалххе, и хилале, дIахоуьйту Ас шуьга, тIаьхьа и кхочуш-хилла даьлча, шу тешийтархъама. ³⁰ Кхин деха дийр дац Ас шуьца къамел, хIунда аьлча кху дуьненан эла схьавогIу, ткъа цуьнан Суна тIехь олалла дац. ³¹ Амма дуьненна а Суна Сайн Да везий хаййта, Сайна тIедехкина гIуллакхаш, Цо ма-бохху, кхочуш до Ас.

ХьалагIовтта. Кхузара дIадоьлху вай».

Ийса кемсийн бакъйолу таьлланг ю

15 ¹ «Со кемсийн бакъйолу таьлланг ю, ткъа Сан Да кемсийн беш Лелорхо ву. ² Муьлхха а стом ца луш долу Сан га Цо дIахададо. Ткъа стом луш долу муьлхха а га цIандо, алссам стоьмаш хилийта.

³ Ас шуна хьехначу дашехула хIинца шу цIена ду. ⁴ Шу Соьца хила, ткъа Со Шуьца хир ву. Гаьнно, ша таьлланг тIехь ца хилча, ша-шегара стом ца кхиоре терра, иштта шу а хир ду, шу Соьца ца хилча.

⁵ Со кемсийн таьлланг ю, ткъа шу гаьннаш ду. Муьлххачо а ша Соьца волчо а, Со шеца волчо а шортта стоьмаш кхиор бу. Со воцуш шуьга хIумма а далур дац.

⁶ Милла а Соьца воцург кхоьссина дIа а вохуьйту, и га санна, иза вакъа ало. ТIаккха и гаьннаш, гулдина, цIерга кхуьсу. Уьш цIергахь догу. ⁷ Нагахь шу Соьца а хилахь, Сан дешнаш шуьца а хилахь, шайна луьбург дерриге а деха, иза хир ду шуна. ⁸ Шортта стом а луш, шу Сан мурдаш хилча, Сан Ден сийлалла гучуйолу.

⁹ Сан Дена Со везаре терра, Суна шу а дезна. Хуьлийла шу а Сан безамехь. ¹⁰ Аса шайна тIедехкинарш аша кхочушдеш хилча, Сан безамехь хир ду шу, Сан Ден безамехь Со хиларе терра, Аса а Сайн Дас тIедехкинарш нийсса кхочушдина дела. ¹¹ ХIара элира Ас шуьга, Сайн хазахетар шуна чохь хилийтархъама а, и шун хазахетар дуьззина хилийтархъама а. ¹² ХIара ду Ас шуна тIедуьллург: „Дезийла шуна вовшийн, Суна шу дезадаларе терра“. ¹³ Шен доттагIашна хьалхара шен са а дIадалал болчу безамал сов безам цхьанна а хир бац. ¹⁴ Шу Сан доттагIий ду, нагахь аша Ас тIедиллина гIуллакх кхочушдахь. ¹⁵ ХIинца ца олу Ас шух ялхой, хIунда аьлча ялхочунна шен олахоcho дийриг ца хаь. Амма шух Ас доттагIий

^{15:12} Яхъя 13:34; 15:17; 1 Яхъяс 3:23; 2 Яхъяс 1:5.

аьлла, Сайн Дегара хезнарг дерриге а Ас шуьга дIахайитина дела. ¹⁶ Аша Со ца хаьржина, амма Ас, харжа а хаьржина, дIахайитийна шу. Ас шу къобалдина, шу дахханчоьхь, шуьга лаьттан стоьмаш кхиадайт. ТIаккха аш Сан цIарах хIуьа а Сан Дега деххнарг Цо шуна лур ду. ¹⁷ Ткъа хIара тIедуьллу Ас шуна: вовшийн дезалаш».

Дуьненан цабезам

¹⁸ «Дуьненна шаьш ца дезалахь, хаалаш, шул хьалха Со а дуьненна ца везна хилар. ¹⁹ Шу кху дуьненара дехаьбара, цу дуьненна шу, шайнаш санна, дезар дара. Амма шу кху дуьненан долахь дац. Ас шу дуьненна юккъера схьахаьржина долу дела, ца деза шу дуьненна.

²⁰ Дагахь лагтаделаш Аса шайга аьлла дош: „Ялхо шен олахоchул лакхара вац“. Нагахь Соьга халонаш хьегийтинехь, шуьга а хьобгуйтур ю. Нагахь Сан дош нийсса кхочушдеш хиллехь, шун дош а кхочушдийр ду.

²¹ И дерриг а дийр ду шуна Сан цIе бахъана долуш, хIунда аьлча Со Ваийтинарг царна ца веза.

²² Нагахь Аса, веана, цаьрга ца дийцинехъара, уьш шайн къиношна бехке хир бацара. ХIинца шайн къиношна уьш бехказа бац. ²³ Со ца везачунна Сан Да а ца веза. ²⁴ Нагахь Ас кхин цхьаммо а дина доцу гIуллакхаш царна юкъахь ца динехъара, тIаккха царна тIехь къа а хир дацара. Ткъа хIинца, и гIуллакхаш шайна гина доллушехь, ца вийзира царна Со а, Сан Да а. ²⁵ Амма иза хилира, церан товрат-хьехамаш тIехь яздинарг кхочуш-хилийта: „Со ца веза бахъана дацара церан“.

²⁶ Ас воуьйтур ву шуна Сайн Дегара гIо Дийриг – Дегара схьадолу бакъдерг гойту Са доуьйтур ду шуна. Цо, деача, тоьшалла дийр ду Сох. ²⁷ Ткъа шаьш юьххьехь дуьйна а Соьца хиларна, аша а тоьшалла дийр ду Сох».

16 ¹ «ХIара элира Ас шуьга, шу тешар тIера юха ца довлийтархъама. ² Гуламан цIенойх дIакъастор ду шу. Цул сов, тIекхочуш ю и зама, муьлххачунна а, шух цхьаь ша вийча, ша Далла гIуллакх до моьттуш. ³ И гIуллакхаш лелор ду цара, шайна я Да а, я Со а ца везина дела. ⁴ ХIара элира Ас шуьга, и зама тIееача, шуна дагадайтархъама оцу дерригенах лаьчна Ас шайга абларг».

Делан Синан болх

«ХIинцалц ца аьллера Ас шуьга иза, Со шуьца цхьаьна хилла дела. ⁵ Ткъа хIинца Со Ваийтинчунна тIевоьду Со. Шух цхьаммо а ца хотту Соьга: „Хьо стенга воьду?“ ⁶ Амма Аса шайга и дIахайитарна, шун дегнаш гIайгIанах дуьзна ду. ⁷ Ткъа Аса бакъдерг боху шуьга: „Со дIавахар гIоле ю шуна“. Нагахь Со дIа ца вахча, шуна гIо Дийриг вогIур вац, ткъа Со

^{15:20} Маттай 10:24; Лака 6:40; Яхъя 13:16. ^{15:25} Забур 34:19; 68:5.

дІавахча, воуьйтур ву Ас Иза шуна. ⁸Ша веача, Цо гучудоккхур ду дуьненна цуьнан кьинойх а, бакьонцалеларх а, кхелах а лаьцна йолчу агІор дуьне тиладалар. ⁹Цо гойтур ду дуьнено Сох цатешарна латийна къа. ¹⁰ТІаккха Цо гойтур ду дуьне бакьонца цалелар, хІунда аьлча Со Дена тІе ГІур ву. Со кхин гур вац шуна. ¹¹Ткъа цу Делан Сино гойтур ду Делан кхелах лаьцна дуьне тиладелла хилар, хІунда аьлча кху дуьненан элана кхел йина.

¹²Кхин а дуккха дара Сан шуьга ала, амма цкъа хІинца кхетар дац шу. ¹³Ткъа и бакьдерг гойтуш долу Са схьадеача, Цо билггал бакьболчу новкъа дохур ду шу, хІунда аьлча Цо Шегара бохур дац, амма Шена хезнарг дуьйцуш ду, тІейогІучу хенахь хиндерг хоуьйтур ду Цо шуна. ¹⁴Цо Сан сийлалла ойур ю, хІунда аьлча Соьгарчух дІа а эцна, Цо довзуьйтур ду шуна иза. ¹⁵Ден мел долу хІума а Сан ду. Цундела элира Ас, Цо, Соьгарчух дІа а эцна, шуна довзуьйтур ду иза аьлла».

Халахетар а, хазахетар а

¹⁶«Кестта Со гур вац шуна. ТІаккха юха а кестта гур ву шуна Со».

¹⁷ТІаккха цхьаболчу мурдаша вовшашка элира: «И хІун ду те Цо вайга бохург: „Кестта Со гур вац шуна, юха а кестта Со гур ву шуна?“ Кхин а: „Со Сайн Да волчу вьоду“?»

¹⁸Иштта цара бохура: «И хІун ду те Кхо бохург: „Кестта“? Ца кхета-кх вай Кхо бохучух».

¹⁹Ткъа Гийса кхийтира, Шега уьш хІун хатта лууш бу. ТІаккха Цо мурдашка элира: «Ас шайга аьлларг хІун ду те бохуш, вовшашка хоьттуш ду шу: „Кестта Со гур вац шуна, тІаккха юха а кестта гур ву шуна?“ ²⁰Бакьалла боху Ас шуьга: Шу узарш деш а, доьлхуш а хир ду, ткъа дуьненна хазахетар ду. Шу халахетта хир ду, амма шун халахетар хазахетаре доьрзур ду. ²¹Бер деш йолу зуда хуьлу гІайгІане, шен бер до хан тІекхаьчна дела, ткъа шен бер хилла даьлча, хазахетарна и гІайгІа йицло цунна, ша адам дуьнен чу даккхарна. ²²Иштта шу а хІинца гІайгІане ду, амма Суна юха гур ду шу, тІаккха хазахетар хир ду шун дегнашна. И шун хазахетар цхьаммо а дІадоккхур дац шуьгара. ²³ТІаккха цу дийнахь хІумма а хоттур дац аша Соьга. Бакьбалла боху Ас шуьга: нагахь Сан цІарах цхьа хІума аша Дега дехахь, лур ду Цо шуна. ²⁴ХІинцалц хІумма а ца дехнера аша Сан цІарах. Ткъа хІинца деха, лур ду шуна, шун хазахетар дуьззина хилийтархьама».

Дуьненна тІехь толам баккхар

²⁵«ХІара кицанашца элира Ас шуьга. Амма тІейогІуш ю и зама, Ас шуьга кхин кицанашца а ца дуьйцуш, ма-дарра Сайн Дех лаьцна шуна дІакхайкхош. ²⁶Цу дийнахь шаьш доьхур ду аша Сан цІарах. Ас ца боху шуьга, шун метта Ас деха дезар ду Дега. ²⁷ХІунда аьлча Дена Шена а деза шу, шуна Со везна дела а, Со Дех схьаваьлла хиларх шу тешна дела а.

²⁸Дех схьа а ваьлла, дуьнен чу веанера Со, ткъа хІинца, юха а хІара дуьне дитина, Дена тІевоьду Со».

²⁹ТІаккха Гийсан мурдаша элира: «ХІаь, хІинца-м тхо кхетадеш схьабоху Ахь тхоьга, кицанашца а ца дуьйцуш. ³⁰ХІинца кхета тхо Хьуна дерриг хаьий, цхьаммо хаттарш а дале, уьш Хьуна девзий. Цундела теша тхо Хьо Делера схьаваьлла хиларх».

³¹Гийсас жоп делира царна: «ХІинца теша шу? ³²Ткъа хІинца тІекхоччуш лаьтта, тІекхаьчна а даьлла и сахьт, шу дерриш а дІаса а даьржина, хІора а шайн-шайн цІа а вирзина, Со цхьа а вуьтуш. Амма Со цхьа вац, Соьца Сан Да волу дела. ³³ХІара элира Ас шуьга, Соьгахула шун машар хилийтархьама. Дуьненахь гІайгІа хир ю шун, амма доьналла долуш хилалаш! Со тоьлла дуьненал».

Гийсан доІа

17 ¹И дешнаш а аьлла, Шен бІаьргаш стигала хьала а хьажийна, Гийсас элира: «Дада! ТІедеана и сахьт. Гайтахьа Хьайн КІентан сийлалла, Цуьнга а Хьайн сийлалла гайтийта. ²ХІунда аьлча массо а адамна тІехь олалла дан бакьо елла Ахь Цунна, Ахь Шена беллачарна массарна а Хьо волчохь хедар доцу дахар Цуьнга далийтархьама. ³Ткъа Хьо волчохь хедар доцу дахар бохург ду: цхьаь бен воцу бакьволу Дела волу Хьо а, Ахь дуьнен чу вахийтина волу Айхьа леррина къобалвина волу Гийса а вовзар. ⁴Ахь Сайна тІедиллина гІуллакх кхочуш а дина, кху лаьттахь Хьан сийлалла гайти Ас. ⁵Ткъа хІинца, Дада, Ахь сийлахьвехьа Со Хьайна хьалха, дуьне кхоллале дуьйна а, Хьо волчохь Сан хилла долчу сийлаллица.

⁶Ахьа кху дуьнен чохь Сайна делла долчу адамашна, гучуяьккхира Ас Хьан цІе. Уьш Хьан дара, ткъа Ахь Суна деллера уьш. Цара Хьан дош лардира. ⁷Ткъа хІинца хаьа царна дерриг Ахь Суна делларг Хьоьгара хилар. ⁸И Ахь Суна делла дешнаш Ас цаьрга дІаделла. Ткъа цара и дешнаш тІейицира. Уьш кхийтира, бакьбал а Со Хьох схьаваьллий. Уьш тийшира Со Ахьа вахийтина хиларх. ⁹Ас доьху Хьоьга царна тІера. Ас ца доьху дуьненарчу дерриге а адамашна тІера, амма Ахь Суна деллачарна тІера, уьш Хьан долу дела. ¹⁰Сан мел дерг Хьан ду, ткъа Хьайниг Сан ду. Цаьргахула Сан сийлалла гучуяьлла. ¹¹Со хІинца дуьйна кху дуьненахь хир вац, амма уьш дуьненахь бу. Ткъа Со Хьо волчу вогІу. Веза Дада! И Айхьа Суна белларш Хьайн цІеран олаллица* Іалашбеьха, Ахь Суна белла болу уьш а, Вайшиь санна, цхьаалла йолуш хилийтархьама. ¹²Со цаьрца дуьнен чохь волчу хенахь, Ахь Суна деллачу Хьан цІеран олаллица Ас уьш Іалашбира.

* 17:11 *Хьайн цІеран олаллица*. Цхьадолчу тІаьхьаделлачу тептарш тІехь: *Хьайн дуьхьа*.

Царах цхъа а Ас ца вайира, хІаллакхила везаш волу стаг воцург, Делан Йозанаш тІех дерг кхочушхилийтархъама.

¹³Ткъа хІинца Хъуна тІевогІу Со. Амма хІара Ас хІинца Со дуьненахъ волуш боху, Сан казахетар ма-дарра, церан дегнаш чохъ иза дуьззина хилийтархъама. ¹⁴Ас Хъан дош царна деара, амма дуьненна и адамаш ца дийзира, уьш, Со санна, кху дуьненара доцу дела. ¹⁵Ас ца доьху Ахъ и нах кху дуьненара дІаэцар, амма доьху Ахъ уьш вонах ларбар. ¹⁶Уьш а, Со санна, кху дуьненах бац. ¹⁷Хъайн билгал долчу бакъдолчуьнца уьш Хъайн дола бахахъа. Хъан дош ду бакъдерг. ¹⁸Ахъа Со дуьнен чу вайитаре терра, Ас уьш а хъажабо дуьнен чу. ¹⁹Аса церан дуьхъа Со дІало Хъан дола, уьш а бакъдолчуьнца Хъан дола бахийтархъама.

²⁰Ас доьху Хъоьга, деккъа церан дуьхъа а доцуш, амма церан дешнаш-кахула Сох тешар долчеран дуьхъа а. ²¹Ас доьху уьш берриш цхъаь хилийта. Хъо, Сан Дада, Соьца а, Со Хъоьца а санна, уьш а Вайца хилийтахъ, Со Ахъ вайитина хиларх дуьне тешийтархъама. ²²Ахъ Суна делла долу сийлалла Ас царна а делла, уьш а, Вайшиъ санна, цхъаь хилийтархъама. ²³Со цаьрца а, Хъо Соьца а санна, хуьлийла уьш а кхоччуш цхъаалла йолуш, дуьне тешийтархъама Ахъа Со вахийтина хиларх а, Со санна, Хъуна уьш безна хиларх а.

²⁴Дада! И Ахъ Суна белларш Со волчохъ Соьца хила лаьара Суна. Царна а ган лаьа Суна Ахъ делла долу сийлалла, хІунда аьлча Хъуна Со дуьне кхоллале дуьйна а везнера. ²⁵Бакъволу Дада! Дуьненна ца вевзира Хъо, ткъа Суна вевза Хъо. Ахъа къастийначарна а хиира Ахъ Со вайитина хилар. ²⁶Аса гучуьккхира царна Хъан цІе, хІинца чул тІаьхъа а гучуьккхур ю, Хъан Соьга боллу безам церан хилийта а, Со цаьрца хилийта а».

Иийсана ямартло яр а, Иза лацар а

(Маттай 26:47-56; Марк 14:43-50; Лака 22:47-53)

18 ¹Шен доІа дина а ваьлла, Иийса Шен мурдашца Кхидрун-хин тогІина дуьхъал агІор йолчу беша даволавелира. Цу беша бевлира Иийса а, Цуьнан мурдаш а. ²Ткъа Иийсана ямартло еш волчу ЯхІудана а евзара и меттиг, хІунда аьлча Иийса а, Цуьнан мурдаш а кест-кестта гуллора цигахъ. ³Иштта ЯхІуд а веара цига, шеца римхойн тІемалойн тоба а, динан коьртачу дайша а, парушхоша а хъовсийна гІаролхой а балош. Церан карахъ стогарш а, цІераш латийна хаьштигаш а, герз а дара.

⁴Ткъа хъалххе дуьйна а Шех хин дерг хууш волчу Иийсас, хъалха а ваьлла, элира цаьрга: «Аша мила лобху?»

⁵Цунна жоп делира: «Назартера Иийса лобху», — аьлла.

Тпаккха Иийсас элира: «Со ву-кх Иза».

Ткъа баьхкинчаьрца лаьтгаш Иийсана ямартло еш волу ЯхІуд вара.

⁶Иийсас «Со ву Иза» аьлча, уьш берриш, юха а бевлла, лаьтта охъайигира.

⁷Тпаккха Иийсас юха а хаьттира цаьрга: «Аша мила лобху?»

Цара жоп делира: «Назартера Иийса», — аьлла.

⁸Ткъа Иийсас элира: «Ас элира шуьга, Со ву И, аьлла. Нагахъ аша Со легахъ, хІорш, Іадбитий, дІабахийта».

⁹Иштта кхочушхира Иийсас аьлла дешнаш: «Ахъ Суна беллачех Ас цхъа а ца вайина».

¹⁰Тпаккха шегахъ тур долчу ШамІа-Кипас, иза баттара а даьккхина, динан коьртачу ден ялхочунна тур а тоьхна, цуьнан аьгту лерг тІерадаьккхира. Оцу ялхочун цІе Малх яра. ¹¹Иийсас Кипе элира: «Батта чу дилла хъайн тур. Сайн Дас мала аьлла белла баланийн кад ца молуш Иийр вара ткъа Со?»

Иийса динан коьртачу дена хъалха валавар

¹²Цул тІаьхъа тІемалоша а, церан коьртачу хъаькамо а, динан куьйгалхоша схъабахкийтинчу гІаролхоша а Иийса, схъа а лаьцна, дІавихкира. ¹³Тпаккха Іаннина тІевигира цара Иийса, Іанна цу шарахъ динан коьрта да волчу Кайбан стунда хиларна. ¹⁴Ткъа Кайба вара динан куьйгалхошка, халкъан дуьхъа цхъа стаг валар гІоле ю аьлла, хъехам бинарг.

Кунас Иийса дІамасар

(Маттай 26:69, 70; Марк 14:66-68; Лака 22:55-57)

¹⁵Иийсана тІаьхъаІоьбттина воьдуш вара ШамІа-Кипа а, кхин цхъа мурд а. И мурд динан коьртачу дена вевзаш вара, цундела иза Иийсаца цхъаьна динан коьртачу ден керта чу велира. ¹⁶Ткъа Кипа кертан кевнал арахъа лаьтгаш вара. Тпаккха оцу динан коьртачу дена вевзаш волчу вукху мурдо, ара а ваьлла, кертан кевнехъ гІарол дечу зудчуьнга а аьлла, Кипа чохъа ваьккхира. ¹⁷Тпаккха оцу кевнехъ лаьтгачу зуда-ялхочо Кипе элира: «Хъо а вац хІокху Стеган мурдех?»

Кипас элира: «Вац».

Динан коьртачу дас Иийсага барт хаттар

¹⁸Цигахъ шийла хиларна, кІора багош, бохлуш лаьтгаш леш а, гІаролхой а бара. Цаьрца вохлуш лаьтгаш Кипа а вара.

¹⁹Динан коьртачу дас мурдех а, Цо бечу хъехамех а лаьцна хаьттира Иийсага. ²⁰Иийсас жоп делира цуьнга: «Аса, хуьл ца деш, дерриг дІадийцира дуьнене. Гуттара а гуламан цІеношкахъ я Делан цІа чохъ, вайн мас-со нах гуллучохъ, хъехамаш бора Аса. Аса къайлаха хІумма а ца дуьйцура. ²¹Ахъа Соьга хІунда хоьбт и? Хезначаьрга хатта, Аса шайга хІун дуьйцура. Царна хаьа хъуна, Аса хІун аьлла».

²²Иийсас и аьлча, юхехъа лаьтгачу гІаролхочо, Иийсан юьхъ тІе тІара а тоьхна, элира Цуьнга: «Иштта жоп лур дара Ахъа динан коьртачу дега?»

²³ Ийсас жоп делира цуьнга: «Ас цхьа хIума нийса ца аьлехь, схьаала, иза иштта дац аьлла. Аса нийса аьлехь, Суна хIунда етта ахь?»

²⁴ ТIаккха Ийса, вихкина а волуш, динан коьрта да волчу Кайбана тIе-хьажийра Ианнас.

Кипас юха а Ийса дIатасар

(*Маттай 26:71-75; Марк 14:69-72; Лака 22:58-62*)

²⁵ Ткьа ШамIа-Кипа хIинца а вохлуш лаьтташ вара. ТIаккха элира цуьнга: «Хьо-м вац те Цуьнан мурдех?»

«Вац», — аьлла, дIахадийра Кипас.

²⁶ Кипас лерг даьккхинчун гергара волчу, динан коьртачу ден ял-хойх цхьаммо элира: «Хьо вацара Цуьнца цхьаьна бешахь суна ги-нарг?» ²⁷ Иштта Кипас юха а элира: «Вацара». Ткьа цу сохьта нIаьна кхайкхир.

Ийса Пулатана хьалха схьавалаво

(*Маттай 27:1, 2, 11-14; Марк 15:1-5; Лака 23:1-5*)

²⁸ Иштта Кайба волчуьра римхойн урхалхочун гIишлона чу вигира Ийса. Цу хенахь Iуьйре яра. Динан куьйгалхой шайш гIишлона чу ца бевлира, Далла хьалха сийсаз ца бовла, шайн Пасахьан суьйренан пхьор даархьама. ²⁹ ГIишло чуьра араваьлчачу Пулата динан куьйгалхошка хаьттира: «Кху стагана духьбал баккха хIун бехк балабо аша?»

³⁰ Цара, жоп луш, элира: «Цо зулам ца динехьара, хьан кара дIавелла хир вацара оха Иза».

³¹ ТIаккха Пулата элира цаьрга: «Аша, Иза дIа а эций, шайн Iедало ма-бохху, кхел е Цунна».

Динан куьйгалхоша элира: «Тхуна цхьанна а веран кхел яр кхочушдан ца магадо».

³² Иза хилира Ийсас Шен валар муха хир ду дIахоуьйтуш аьлла долу дешнаш кхочушхилийтархьама. ³³ ТIаккха Пулата, юха а гIишло чу ваха-на, Ийса шена тIе а кхайкхина, хаьттира Цуьнга: «Хьо жуьгтийн кьоман Паччахь ву?»

³⁴ Ийсас жоп делира: «Хьайгара боху те ахьа иза, я кхечара аьлла те хьобга Сох лаьцна?»

³⁵ Пулата, жоп луш, элира: «Жуьгти ву ткьа со? Хьан халкьо а, динан коьртачу дайша а схьавелла-кх Хьо сан кара. Ахь хIун дина?»

³⁶ Ийсас жоп делира: «Сан Пачхьалкх кху дуьненара яц. Нагахь Сан Пачхьалкх кху дуьненара елахьара, Сан ялхой, Со динан куьйгалхойн кара ца вахийта, Сан духьба летар бара. Ткьа хIинца Сан пачхьалкх кху-зара яц».

³⁷ ТIаккха Пулата элира Ийсага: «Хетарехь, Хьо хIетте а Паччахь вукх?»

Ийсас жоп делира: «Ахь боху-кх Со Паччахь ву. Со кху дуьнен чу веана бакьдолчух тоьшалла дархьама. Муьлххачо а, ша билггал бакьдолчух вол-чо, ладугу Сан озе».

³⁸ Цунна духьбал Пулата хаьттира: «Билггал бакьдерг хIун ду?»

Ийса вен кхел йо

(*Маттай 27:15-31; Марк 15:6-20; Лака 23:13-25*)

Иза а аьлла, Пулат юха динан куьйгалхошна тIевахара. Цо элира: «Цуьнан бехк болуш цхьа а хIума ца го суна. ³⁹ Пасахьан дийнахь гутгара а деш цхьа хIума ма ду шун: тутмакхех цхьаь паргIатвоккхуьйтуш. Иштта, ас хIара жуьгтийн кьоман Паччахь дIахеца лаьий шуна?»

⁴⁰ Цара маьхьарий хьаькхира: «ХIара ма хеца, Барраб схьахеца», — аьл-ла. Ткьа Барраб талорхо вара.

19 ¹ ТIаккха Пулата омра дира, Ийса дIа а вигий, Цунна шодмаш етта аьлла. ² Ткьа тIемалоша, коканийн коьллек кочар* а дуьйцина, иза Ийсан коьрта тIе диллира. Ткьа Ийсана цIен бос болу оба** тIекхоьлли-ра. ³ Цул тIаьхьа, Ийсана тIе а хIуьттуш, наха олура: «Декьала хуьлда жуьгтийн кьоман Паччахь!» ТIаккха цара Цуьнан юьхь тIе еттара.

⁴ Юха а араваьлла, Пулата элира цаьрга: «ХIинца аса аравоккху ХIара шуна хьалха, сайна Кхуьнгара даьлла цхьанна а бехке долу хIума ца ка-рийна аьлла, шуна хаййтархьама». ⁵ ТIаккха, коьрта тIехь коьллек дуьй-цина кочар а долуш, тIе цIен духар дуьйхина волу Ийса гIишло чуьра аравелира. Пулата нахе элира: «ХIара ву и Стаг».

⁶ Ийса шайна гича, динан коьртачу дайша а, гIаролхоша а маьхьарий хьаькхира: «ЖIарах дIатоха Иза! ЖIарах дIатоха Иза!» — бохуш.

ТIаккха Пулата элира цаьрга: «Схьа а эций, шайш дIатоха Иза, хIунда аьлча суна Цуьнгара баьлла цхьа а бехк ца го».

⁷ Ткьа динан куьйгалхоша элира Пулате: «Тхан товрат-хьехамаш бу, цу хьехамашца доьзча, Иза вала веза, Цо Ша Делан КIант ву боху дела».

⁸ Пулатана и дешнаш хезча, иза кхин тIе а кхеравелира. ⁹ Цо, юха а гIа-лин гIишло чу ваьлла, Ийсага хаьттира: «Хьо мичара ву?» — аьлла. Ткьа Ийсас цуьнга жоп ца делира. ¹⁰ ТIаккха Пулата элира Ийсага: «Собга а эр дацара Ахьа? Ткьа Хьуна ца хаьа, сан карахь дуйла, сайна лаахь, Хьо дIа-хеца а, сайна лаахь, Хьо жIарах дIатохийта а?»

¹¹ Ийсас жоп делира цуьнга: «Суна тIехь цхьа тайпана оллала хир даца-ра хьан, хьуна иза лакхара делла дацахьара. Ткьа цундела Со хьобга дIа-веллачунна тIехь кхин а сов кьа ду».

* ^{19:2} *Кочар* — паччахьан таж санна.

** ^{19:2} *ЦIен бос болу оба* — иштта обанаш паччахьаша тIеюхуш хилла.

¹²Цу хенахь дуьйна Пулат Ийса дIахеца бахьана лъыхуш вара. Амма наха, маьхьарий хьобкхуш, бохура: «Нагахь ахьа Иза дIахецахь, хьо Рим-мехкан паччахьан доттагIа вац. Муьлхха а шех паччахь веш верг Рим-мехкан паччахьан мостагIа ву».

¹³И дешнаш хезча, Пулат, Ийса ара а ваьккхина, Литхьасторта олучу, Иебархойн маттахь Габбата цIе йолчу меттигехь кхел ян охьахиира. ¹⁴И дерриге а пIераскан дийнахь дара, Пасахьан деза де хила дезачу кIирнах. Делкъахан а яра цу хенахь. Таккха: «ХIан, ХIара ву шуна шун Паччахь!» – элира Пулата нахе.

¹⁵Таккха цара маьхьарий хьобкхура: «ДIаваккха Иза! ДIаваккха! ЖIарах дIатоха Иза!» – бохуш.

Пулата элира цаьрга: «Ва шун Паччахь жIарах дIатоха веза ас?»

Динан коьртачу дайша жоп делира: «Вац тхан кхин паччахь Рим-мехкан тхешан паччахь воцург».

Ийсан жIарах дIатохар

¹⁶Таккха Пулата цаьрга дIавелира Ийса, Иза жIарах дIатохийтархьама. Иштта Ийса, схьа а лаяцна, дIавигира цара. ¹⁷Ша бахьа бежа жIаран бIогIам ги а боьллина, «туьтанан меттиг» олучу меттиге дIаволавелира Ийса (Иебархойн маттахь и меттиг «Галгатхьа» олуш ю). ¹⁸Цигахь Ийса жIарах дIатуьйхира цара. Ийсаца цхьаьна кхин а ши стаг вара жIарех дIатоьхна, Ийса юккьехь а волуш, Цунна дехьа а, сехьа а агIор. ¹⁹Пулата, дечиган уьнан юьхкана тIе йоза а яздина, иза жIаран бIогIам тIе дIатохийтира. Цу тIехь яздина дара: «Назартера Ийса, жуьгтийн къоман Паччахь».

²⁰И яздина дерг дукхах болчу наха дийшира, хIунда аьлча Ийса жIарах дIатоьхна йолу и меттиг гIалина генахь йоццуш яра. И яздинарг кхаа маттахь дара: жуьгтийн, римхойн, грекийн меттанашкахь.

²¹Динан коьртачу дайша элира Пулате: «Иштта ма язде „Жуьгтийн къоман Паччахь“, – аьлла. Амма язде иштта: „Цо боху, Со Жуьгтийн къоман Паччахь ву“».

²²Пулата элира: «Ас яздинарг яздина даьлла».

²³Ийса жIарах дIатоьхна бевлча, тIемалоша Цуьнан тIеюху хIуманаш схьа а эцна, уьш деа декъе йийкьира, хIора тIемалочунна цхьацца дакъа а луш. Ийсан чухула юху еха коч а яра цигахь. И коч тегна а йоцуш, лакхара охьакхаччалц, дийнна кIадих йина яра. ²⁴Таккха тIемалоша вовшашка элира: «ХIара коч этIор яц вай. ХIокхунна кхаж а тесна, и хьанна кхочу хьовсур ду вай».

Дерриг а иштта хила а хилира, Делан Йозанашна тIехь яздинарг кхочушдеш:

«Цара вовшашлахь йийкьира Сан тIеюху хIуманаш,
кхаж а тесира цара, Сан коч хьанна кхочу хьожуш».

^{19:24} Забур 21:19.

ТIемалоша иза иштта дан а дира.

²⁵Ийса дIатоьхначу жIарана уллохь лаьтташ бара Ийсан нана а, ненан йиша а, Кхалайпан зуда Марем а, Магдалера Марем а. ²⁶Таккха Ийсас, Шен нана а, цунна юххехь лаьтта, Шена къаьсттина дукха везаш волу мурд а гина, нене элира: «Нана, хIара хир ву хьан кIант». ²⁷Цул тIаьхьа мурде а элира Цо: «ХIара хьан нана ю». Цу сахьтехь дуьйна шеца ша волчу дIайигира цу мурдо иза.

Ийсан пIендаршна юккье гоьмукь Iутту

²⁸Цул тIаьхьа дерриг а кхочушилла даьллий хууш вара Ийса. Таккха, Делан Йозанашна тIехь яздинарг кхочушилиятархьама, Цо элира: «Хьогах ву Со».

²⁹Юххехь лаьтташ кхаба яра, чохь юьззина кемсийн къонза а долуш. Таккха тIемалочо, цу кхаби чу худург а Юьттина, иза гоьмукь тIе а йихкина, Ийсан бете яхьбира. ³⁰Къонза а мелла, Ийсас элира: «Кхочушилла!» Таккха, корта охьа а оллийна, Шен са дIаделира Цо.

³¹И дерриг пIераскан дийнахь хиларна, догIмаш жIарана тIехь дита ца лаьара динан куьйгалхошна, хIунда аьлча тIедогIуш Далла лерина шоьтан де дара. Ткъа цу шоьтан дийнахь доккха деза де долу дела, цара Пулате дийхира, жIарах дIатоьхна болчеран настарш каг а йина, жIараш тIера церан догIмаш дIадахийтахьара аьлла.

³²Иштта тIемалоша, схьа а баьккина, Ийсана цхьацца агIор дIатоьхначеран настарш кегйира. ³³Ткъа Ийсана тIебахча, Иза дIакхелханий а гина, Цуьнан настарш ца кегйира цара. ³⁴Ткъа тIемалойх цхьаммо шегара гоьмукь туьйхира Ийсан агIонах, пIендаршна юккье. Цу сохьта цIий а, хи а охьадахара. ³⁵И хилларг гиначо тоьшалла дина, шу а цунах тешийтархьама*. Ткъа цуьнан тоьшалла бакъ а ду, цунна ша бакъдерг бохий а хаьа. ³⁶Иза хилла дIахIоьттира, Делан Йозанаш тIехь яздина дерг кхочушилиятархьама: «Цуьнан цхьа а даьIахк кагйина хир яц», – аьлла. ³⁷Делан Йозанийн кхечу меттехь кхин а аьлла ду: «Шаш дегIах гоьмукь чекхбаьккхиначуьнга хьовсур бу уьш».

Ийсан дIаволлар

(Маттай 27:57-61; Марк 15:42-47; Лака 23:50-56)

³⁸Цул тIаьхьа Рамат цIе йолчу гIалара а волуш, динан куьйгалхойх ша ца вахьарна, Ийсан къайлаха мурд а волуш волчу Юсупа Пулате дийхира, Ийсан дегI жIара тIера схьадаккха шена бакъо ялар. Пулата и дан

* ^{19:35} *Цхьадолчу тенпарш тIехь* – шу а цунах тешаш хилархьама.

^{19:28} Забур 68:22; 21:16. ^{19:36} Арадаккхар 12:46; Лелар 9:12; Забур 33:21. ^{19:37} Закри-ЯхIу 12:10; Довзийтинарг 1:7.

бакъо елира Юсупана. Тпаккха цо, вахана, и дегI жIара Тера схьадаьккхира. ³⁹ Хьалха, буйсанна Иийса волчу а оьхуш, Цуьнца къамел дина волу Нукха-Демис веара Юсупца цига. Нукха-Демис шеца кхузткъе итт герка^d гергга хаза хьожа йогIу деза хьакхарш а, сарап^d олу молха а, цхьабна а тоьхна, схьадеанера. ⁴⁰ Цара, Иийсан дакъа схьа а эцна, Иза хаза хьожа йогIу хьакхарш хьабкхна долчу кIади юкъа хьарчийра, жуьгтийн Иедалехъ стаг дIавуллуш ма-дарра.

⁴¹ Иийса жIарах дIатоьхначу меттигна юххехъ беш яра. Цу бешахъ яккхина, шена чу хIинца а цхьа а виллаза къубба яра. ⁴² И дерриг а жуьгташа шобтан денна кечам беш долу пIераскан дийнахъ долу дела а, и къубба генахъ йоцу дела а, Иийса цу чу виллира.

Иийса веллачуьра денвалар

(*Маттай 28:1-8; Марк 16:1-8; Лака 24:1-12*)

20 ¹Ткъа кIирандийнахъ, хьалххе, са а тасале, Магдал-юьртара Марем къубба йолчу еара. Цигахъ къуббанна духьал биллина болу тIулг дIакарчийна гира Маремана. ²Тпаккха Марем, едда, Кипина а, Иийсана къабсттина везаш хилла волчу кхечу мурдана а тIееара. Цо элира цаьрга: «Веза Эла къуббанна чуьра дIаваьхьна, ткъа Иза мича охьавиллина ца хаьа».

³Тпаккха Кипа а, и важа мурд а, ара а ваьлла, къубба йолчу вахара. ⁴И шиь цхьабна веидра, амма важа мурд, сихо ведда, Кипел хьалха а ваьлла, къубба йолчу хьалха кхечира. ⁵Тпаккха охьатаьIначу мурдана Юхкуш кIадинан кескаш гира, амма иза цу чу ца велира. ⁶Цул тIаьхьа ШамIа-Кипа а схьакхечира цу мурдана тIаьхье. Къуббанна чуваяллачу Кипина а гира Юхкуш йолу еккъа кIадинан кескаш. ⁷Иийсан коьртах хьарчийна хилла долу йовлакх, цу кескашца а доцуш, хьарчийна ма-хиллара, къабсттина, кхечу меттехъ Iуьллуш дара. ⁸Цу хенахъ хьалхаваьлла схьакхаьчна волу важа мурд а къуббанна чувелира. Иза, и дерриг ган а гина, тийшира. ⁹ХIунда аьлча уьш хIинца а Делан Йозанаш тIехъ яздина долчу Дала леррина Кьобалвинарг веллачуьра денвала везарх ца кхетара. ¹⁰Иштта мурдаш юхабирзира.

Иийсас Ша Магдалера Маремана гайтар

(*Маттай 28:9, 10; Марк 16:9-11*)

¹¹Ткъа Марем къуббанна уллохъ йоьллуш лаьттара. Йоьллуш йолу иза къуббанна тIе охьатаьIира. ¹²Цу хенахъ Маремана, тIехъ кIайн хIуманаш а йолуш, хиьна Iаш ши малик гира: царах цхьаь коьртехъ, важа когашкахъ дара Иийса охьавиллина хиллачу меттехъ. ¹³Тпаккха цара Мареме элира: «Зуда! Хьо хIунда йоьллу?»

^{19:39} Яхъя 3:1, 2.

Марема жоп делира: «Сан Веза Эла дIа а ваьхьна, Иза мичахъ охьавиллина сайна ца хаьа дела, йоьллу со».

¹⁴И аьлла, Марем юхахьаьжча, лаьтташ волу Иийса гира цунна. Маремана ца хаьара Иза Иийса вуйла. ¹⁵Иийсас элира цуьнга: «Зуда, хьо хIунда йоьллу? Ахьа мила лобху?»

Ткъа Марема, Иза бешахо ву моттаделла, элира Цуьнга: «Сан ваша, Иза ахьа дIаваьхьнехъ, алахъ соьга, ахьа Иза мича охьавиллина, аса Иза схьаоьцур вара».

¹⁶Иийсас элира цуьнга: «Марем!»

Ткъа Марема, юха а йирзина, арамхойн магтахъ элира Цуьнга: «Раббуни!» (иза «Устаз» бохург ду).

¹⁷Тпаккха Иийсас элира Мареме: «Сацалахъ, Сох кхин хьакха ма лоллахъ, хIунда аьлча Со хIинца а Сайн Да волчу хьала ца ваьлла. Сан вежаршна тIе а гIой, ахьа цаьрга ала: „Сайн Дена а, шун Дена а тIе а, Сайн Далла а, шун Далла а тIе хьалаволу Со“». ¹⁸Тпаккха Магдалера Марема, яхана, мурдашка дIахайитира шена Веза Эла гар а, Цо шега аьлларг а.

Иийса мурдашна гар

(*Маттай 28:16-20; Марк 16:14-18; Лака 24:36-49*)

¹⁹Оцу кIирандийнахъ, суьйранна, шаьш динан куьйгалхойх кхерарна, неI дIакъевлина уьш Iаш болуш, чу а ваьлла, юкъаметте дIа а хIоьгтина, Иийсас мурдашка элира: «Машар хуьлда шуьца!» ²⁰И аьлла, Шен куьйгаш а, агIю а гайтира Цо. Веза Эла гича, чIогIа хазахеттера мурдашна. ²¹Тпаккха юха а элира Иийсас цаьрга: «Маршо хуьлийла шуьца! Со Дас ваийтаре терра, Аса шу а дохуьйту!» ²²И аьлла, Iаь а тоьхна, Иийсас элира: «ДIаэца Делан Са. ²³Нагахъ аш адамийн кьиношна гечдахъ, уьш царна тIера дIадевр ду, ткъа нагахъ аша и кьиношна геч ца дахъ, уьш царна тIехъ дуьсур ду».

Иийса а, ТIама а

²⁴Ткъа оцу шийттаннах цхьаь, шех Шалавинарг олуш волу ТIама, Иийса веанчу хенахъ мурдашца вацара. ²⁵ТIаьхьа оцу мурдаша ТIамига элира: «Тхуна Веза Эла гира».

Ткъа ТIамас элира цаьрга: «Нагахъ сайна Цуьнан куьйгаш тIехъ хьостамех йисина чевнаш а ца гахъ, сайн куьг Цуьнан агIюнах йолчу чевнна чу а ца дахийтахъ, хIуьа хилча а, тешар вац со».

²⁶Цул тIаьхьа кIира даьлча, мурдаш юха а, гулбелла, Iаш бара цIа чохъ. ТIама а вара цаьрга. НеI дIакъевлина а йолуш, Иийсас, цIа чу а веана, юккъе дIа а хIоьгтина, элира цаьрга: «Машар хуьлда шуьца!» ²⁷Тпаккха ТIамига Иийсас элира: «Хьайн пIелг схьа а кховдабай, хьажа Сан куьйгашка,

^{20:23} Маттай 16:19; 18:18.

ткъа хьайн куьг Сан аг'онах йолчу чевнах чекхдаккха. Ма хила ца тешаш, амма тешаш хила».

²⁸Тамас, жоп луш, элира Ийсага: «Сан Веза Эла, сан Дела!»

²⁹Ийсас элира цуьнга: «Хьо тийши, хьайна Со гина дела. Декъала бух, Со гина воццухехь, Сох тешнарш».

Кху тептаран Иалашо

³⁰Кхин дуккха а тамашийна гуллакхаш дира Ийсас Шен мурдашна хьалха, кху тептар т'ехь яздина а доцу. ³¹Ткъа х'орш яздина Ийса Дала леррина Къобалвинарг, Делан К'ант хиларх шу тешийтархьама* а, т'аккха, Цунах теша а тешна, Цуьнан ц'арах шун бакъдолу дахар хилийтархьама а.

Ийсас Ша ворхI мурдана гайтар

21 ¹Цул т'аьхьа Тхьабара-х'ордан** истехь Ийсас юха а Шен мурдашна гайтира Ша. Иштта гайтира Ийсас Ша цигахь.

²Цу хенахь Шам'а-Кипа а, Т'ама а, шех Шалавинарг олуш волу, Галилай-махкара Кхана-юьртара Натуна'ил а, Зевадин к'ентий а, Ийсан мурдех волу кхин ший а — уьш цхьаьна бара. ³Шам'а-Кипас элира цаьрга: «Со ч'ерий леца вьоду».

Вукхара элира цуьнга: «Тхо а дог'у хьобца». Ара а бевлла, хинкеман чу хевшира уьш, амма цу буса цара х'умма а ца лецира. ⁴Ткъа йуьйре т'ейог'учу хенахь Ийса бердан йисте д'ах'юьттира, амма мурдашна ца хьабара, Иза Ийса вуйла.

⁵Ийсас элира цаьрга: «Догтаг'ий, ч'ерий дуй шуьгахь?»

Цара жоп делира: «Дац», — аьлла.

⁶Ткъа Ийсас элира цаьрга: «Шайн ч'ерий лоцу бой хинкеманан аьтту аг'ор чутаса, т'аккха карор ду шуна ч'ерий».

Цара бой чутесира, т'аккха ч'ерий т'ех дукха лаьцна хиларна, и бой хьала ца яккхалора цаьрга. ⁷Т'аккха Ийсана къаьсттина дукха везна волчу мурдо Кипе элира: «Х'ара Веза Эла ву».

Ткъа Шам'а-Кипа, иза Веза Эла ву аьлла шена хезча, шен коч юк'ах а йихкина, ша г'одаюкк'балц верзина волу дела, сихха хи чу иккхира. ⁸Ткъа важа мурдаш, хинкеманна т'ехь, шайна т'аьхьа ч'ерашца йолу бой а текхош, х'ордан йисте кхечира, уьш болчуьра х'ордан йисте кхача, ши б'е дол хиллал бен юк' йоцу дела. ⁹Мурдашна, хинкеманна т'ера шайш лаьтта охьабиссича, йог'уш к'оран алу а йолуш, цунна т'ехь ч'ерий а, юхехь бепиг а гира.

* ^{20:31} Шу тешийтархьама. Цхьадолчу тептарш т'ехь: шу тешаш хилархьама.

** ^{21:1} Тхьабара-х'орд — и ду Галилай-Иам.

¹⁰Ийсас элира цаьрга: «Шайш х'инца лаьцначу ч'ерех цхьадерш схьада кхуза».

¹¹Шам'а-Кипас, хинкеман чу ваьлла, шена чохь юьззина даккхий ч'ерий долу бой х'орд чуьра лаьтта схьаозийра. Берриг а ч'ара б'е шовзткье кхойтта бара. Уьш оццул дукха доллушехь, ч'ерий лоцу бой ца ет'ира.

¹²Ийсас элира цаьрга: «Схьадуьйла, х'ума яа шайна».

Ткъа мурдех цхьа а ца ваьхьара Цуьнга хатта: «Хьо мила ву?» Мурдашна хьабара, Иза Веза Эла вуйла. ¹³Ийсас, т'е а вахана, бепиг схьа а эцна, мурдашка д'аделира, т'аккха ч'ара а д'акховдийра. ¹⁴Веллачуьра денвеллачул т'аьхьа Ийсас иштта кхозлаг'а а Шен мурдашна гайтира Ша.

Ийса а, Купа а

¹⁵Уьш яа х'ума йиина бевлча, Шам'а-Кипе Ийсас элира: «Яхьян к'ант Шам'а! Царначул сов к'орггера везий те хьуна Со?»

Кипас элира: «Х'аь, Веза Эла, Хьуна хаьа, суна Хьо везий».

Т'аккха Ийсас элира Кипе: «Сан 'ахарий дажаде ахьа».

¹⁶Т'аккха юха шозлаг'а а элира Ийсас Кипе: «Яхьян к'ант Шам'а, к'орггера везий те хьуна Со?»

Кипас жоп делира: «Х'аь, Веза Эла, Хьуна хаьа, суна Хьо везий».

Ийсас элира цуьнга: «Сан уьстаг'ийн 'у хила хьо».

¹⁷Кхозлаг'а а элира Ийсас: «Яхьян к'ант Шам'а, везий те хьуна Со?»

Кипина халахийтира, шега Ийсас кхозлаг'а а хаьттича: «Везий те хьуна Со?» — аьлла. Т'аккха Кипас элира Цуьнга: «Веза Эла, Хьуна дерриг хаьа. Хьуна хаьа, суна Хьо везий».

Ийсас элира Кипе: «Сан уьстаг'ий дажаде ахьа. ¹⁸Бакъдерг боху Ас хьобга, хьо къона волчу хенахь, айхьа-хьайн юк' йобхий, хьайна луьчу метте вьодура хьо. Ткъа хьо къанвелча, хьайн куьйгаш д'а а кховдийна, кхечуьнга хьайн юк' йобхкуьйтур ю ахьа, хьуна ца луьчу а вуьгур ву хьо».

¹⁹Иштта элира Ийсас Кипе, цо мухачу 'ожаллица Дела вазвийр ву д'ахоуьйтуш. Т'аккха и аьлла, Ийсас кхин а т'етуьйхира: «Суна т'аьхьах'отта хьо».

Ийса а, Цунна къаьсттина везна волу мурд а

²⁰Кипа юхяхьабжча, цунна гира шена т'аьхьавогу, Ийсана къаьсттина везна волу мурд. (Езачу суьйренан пхьор дуучу хенахь, Ийсан некха т'е а таь'на Ийна волу а, Цуьнга: «Веза Эла, мила ву Хьуна ямартло ен верг?» — аьлла волу а мурд вара иза.) ²¹Иштта, и мурд гина, Кипас элира Ийсага: «Веза Эла, ткъа кхунах х'ун хир ду?»

²²Иийсас элира Кипе: «Нагахь Суна, Со юхаваллалц*, иза дуьненахь виси лууш хилча, хьан хIун бала бу цуьнца? Хьо Суна тIаьхьахIотта».

²³Иштта даьржира динан вежаршна юкьахь и «мурд лийр вац» аьлла дешнаш. Ткъа Иийсас иза лийр вац ца аьллера. Иийсас аьллера: «Нагахь Суна, Со юхаваллалц, иза дуьненахь виси лиъча, хьан хIун бала бу цуьнца?»

²⁴И мурд ву цунна тоьшалла дийриг а, цунах лаьцна яздинарг а, ткъа вайна хаьа, цуьнан и тоьшалла билггал бакъ дуйла.

²⁵Кхин дуккха а дара Иийсас дина гIуллакхаш. Схьахетарехь, ца-рах массарех лаьцна тептарш яздинехь, хIокху дуьнен чу а тарлур дацара уьш.

* ^{21:22}Со юхаваллалц – ма-дарра аьлча: Со схьаваллалц.